

ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΡΟΒΟΛΙΑΡΙΤΩΝ

Ταγιαπέρα 3 - 5 Αθήνα, Τ.Κ. 11525 • Τηλ.: 210 6716 715 • e-mail: nellaselias39@gmail.com • Ιστοσελίδα: www.rovoliari.gr
Χρόνος 39ος • Αριθμός φύλλου 159 • Σεπτέμβριος - Οκτώβριος - Νοέμβριος - Δεκέμβριος 2024

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Α. Στο φύλλο 156 του 2023 της εφημερίδας μας, με αφορμή τις πλημμύρες στη Θεσσαλία, στο κείμενό μας «Θεσσαλία: τι μας διέφυγε στη φάση του θρήνου», γράφαμε: «**να δημιουργηθούν φράγματα και τεχνητές λίμνες στις γύρω από τον κάμπο λεκάνες απορροής των παραπόταμων του Πηνειού**».

Β. Επίσης στο φύλλο 155 του 2023 με αφορμή τις πρόσφατες δασικές πυρκαγιές στο κείμενό μας για την **αιιφορική διαχείριση των δασών** γράφαμε: «**Όλη αυτή η διομάζα που την αφήνουμε να σαπίζει ή να καίγεται έχει πρώτο και κύριο συστατικό τον άνθρακα. Γνωρίζουμε πλέον πολύ καλά πόσο πολλές είναι οι εφαρμογές και τα προϊόντα των οργανικών ενώσεων (του άνθρακα) δίνοντάς μας προϊόντα καθημερινής χρήσης (παντός είδους τρόφιμα, ξυλεία, καυσόξυλα, λίπασμα-κομπόστ, ξυλομάζα για παραγωγή ενέργειας, συμπιεσμένες μοριοσανίδες, υλικό βάσης για καλλιέργεια μανιταριών, ειδικές μονωτικές μπάλες ...)** ή και υψηλής τεχνολογίας και ναυοτεχνολογίας προϊόντα: από γραφένιο και ανθρακονήματα μέχρι θιοϋλικά αλλά και κάθε απίθανο προϊόν που μπορεί να επινοήσει ο δημιουργικός ανθρώπινος εγκέφαλος. Να ξεκι-νήσουμε ΧΤΕΣ, όχι τώρα, ούτε αύριο!»

Γ. Στην εφημερίδα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ της 27ης Νοεμβρίου 2024 διαβάσαμε: «Ο υπουργός Περιβάλλοντος ανακοίνωσε το πρόγραμμα Antinero που περιλαμβάνονται έργα ορεινής υδρονομίας για την προστασία της Θεσσαλίας. Τα έργα αυτά περιλαμβάνουν μικρά φράγματα προς ανάσχεση της ροής των υδάτων και συγκράτηση του χρώματος και των φερτών υλικών».

Δ. Επίσης στην ίδια εφημερίδα διαβάζουμε: «Οι διαχειριστικές μελέτες θα μας επιτρέψουν να θάλουμε μέσα στα δάση τα υβριδικά συνεργατικά σχήματα (ενώσεις με συμμετοχή δασικών συνεταιρισμών, κοινοπρακτικά σχήματα και ιδιώτες) που ασχολούνται με τη μεταποίηση της ξυλείας... να γίνει διαχείριση της διομάζας των δασών και να αποτελέσει μια διώσιμη εναλλακτική λύση».

ΣΧΟΛΙΟ: Επιτέλους το κράτος υιοθέτησε την κοινή λογική!!! Δυστυχώς, βλέπουμε μόνο διαχείριση.

Απουσιάζει το ΟΡΑΜΑ. Εμείς προτείνουμε να διατεθούν πόροι – οικονομικοί και ανθρώπινο μυαλό – για να σχεδιαστούν προϊόντα υψηλής τεχνολογίας και μεγάλης προστιθέμενης αξίας. Μόνο έτσι θα βρεθούν ανθρώπινα χέρια για να διαχειριστούν τα προβλήματα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

Εύχεται σε συγχωριανούς και φίλους Υγεία, Ειρήνη,
Πρόοδο, Χαρές και Προκοπή για καθέναν ατομικά και οικογενειακά.

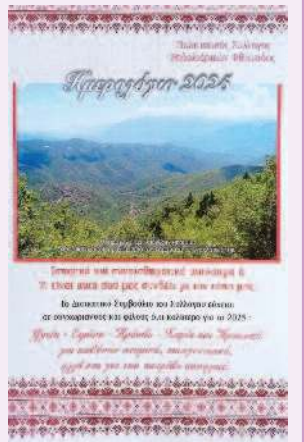
Το ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ του ΣΥΛΛΟΓΟΥ

Για μια ακόμη χρονιά το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου ετοίμασε ένα ακόμη θεματικό ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ.

Το θέμα του είναι **ιστορικά και συναισθηματικά τοπόσημα του χωριού μας** με πανοραμικές φωτογραφίες και ενδιαφέροντα συνοδευτικά κείμενα. Επίσης σημαντικό θεωρείται και το εισαγωγικό κείμενό του το οποίο αναφέρεται στο παρελθόν αλλά και στο προσδοκώμενο μέλλον του τόπου μας («πού θέλουμε να πάμε»).

Και αυτή τη φορά η όλη οργάνωση του ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ (συντακτική επιμέλεια, οργάνωση ημερολογίου με αργίες και νηστείες, τυπογραφικά, χαρτί και παρουσίαση) είναι ευγενική προσφορά του τυπογραφείου «ΤΥΠΟΓΝΩΣΙΑ» των νέων «συγχωριανών» μας ΓΙΑΝΝΗ και ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΣ ΚΟΝΔΥΛΗ από τη Σαλαμίνα.

Μπορείτε να το προμηθευτείτε από μέλη του Δ.Σ., την Ουρανία στο χωριό ή κατά τη συνεστίαση του Συλλόγου (23/2).

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΚΟΠΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ

Προσκαλούνται τα μέλη του Πολιτιστικού Συλλόγου Ροβολιαριτών σε **Έκτακτη Καταστατική Συνέλευση**, η οποία θα γίνει την **Κυριακή 23 Φεβρουαρίου 2025**, και ώρα **12:30** στην **TABERNA KOTPΩNIA** (Λεωφόρος Πάρνηθας 360, Μενίδι τηλ. 210 24 60 422).

Αντίγραφα του νέου Καταστατικού θα υπάρχουν ανά δύο σε κάθε τραπέζι. Το Δ.Σ. θα δώσει τις αναγκαίες εξηγήσεις. Τα μέλη θα μελετήσουν τις αλλαγές, θα δοθεί χρόνος για ερωτήσεις και απαντήσεις και θα ακολουθήσει ψηφοφορία για έγκρισή του.

Στη συνέχεια θα γίνει η κοπή της Βασιλόπιτας του Συλλόγου και θα ακολουθήσει το γνωστό μας γλέντι. Θα είναι μια καλή ευκαιρία να βρεθούμε και πάλι μαζί για ανταλλαγή ευχών, για αλληλοενημέρωση και αναθέρμανση σχέσεων, ξαναζωντάνεμα σχεδίων και αναμνήσεων, για καλό φαγητό και ξεφάντωμα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Μήτσος) ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ (1894-1983)

Ο αείμνηστος Δημήτριος Παπανικολάου - ένας αυτοδημιούργητος και δυναμικός συντοπίτης μας - με απaráμιλλη αφηγηματική και περιγραφική δύναμη, με λιτότητα και απλότητα μας μεταφέρει στον τρόπο ζωής ενός ολόκληρου, σχεδόν, αιώνα - του 20ού - από τις αρχές του μέχρι το 1975, ενός τρόπου σκληρού μεν αλλά ταυτόχρονα και ανθρώπινου. Είναι ένα ντοκουμέντο μιας εποχής με ευρύτερες αναφορές σε απανωτές γενεές των πρόσφατων προγόνων μας. Μας προσφέρει ανάγλυφα μια εποχή με τους ανθρώπους της, τις μεταξύ τους σχέσεις, τους αγώνες και τις αγωνίες τους, τους θριάμβους και τις κακοτυχίες τους. Καταγράφει το μεγαλείο του καιρού του και αποτελεί ένα λαογραφικό-ηθογραφικό κείμενο. Απολαύστε το!

Μικρασία: εμπειρίες με Έλληνες και αψιμαχίες με Τούρκους - 25η συνέχεια

Η μονάδα μας στρατωνίστηκε στο Παπασλή, μεγάλο, πλούσιο ελληνικό χωριό, με ωραία μαγαζιά και καφενεία. Εκεί έρχονταν για ψώνια και άλλες συναλλαγές και οι Τούρκοι από τα γύρω χωριά. Βγάλαμε προφυλακές σε καίρια σημεία για την ασφάλειά μας. Το γραφείο του Λό-

χου το είχαμε στην πλατεία. Ο Λοχαγός και ο επιλοχίας δεν με έστειλαν στο στοιχείο μου ως δεκανέα πολυβόλων. Με κράτησαν κοντά τους χάριν της παρέας και της φιλίας που είχαμε από την εκστρατεία στη Ρωσία που τους φρόντιζα για τροφές και άλλα. Με κράτησαν στο

γραφείο να βοηθώ τον σιτιστή και να λογοκρίνω τα γράμματα των στρατιωτών που έστελναν στις οικογένειές τους.

Εμένα δεν μου άρεσε να διαβάζω ξένα γράμματα. Κατ' **Συνέχεια στην 6η σελ.**

Δεν είναι ο τόπος, δεν είναι ο τρόπος, μόν' είν' ο κόπος, ο Θησαυρός.
Φτωχός μετριέται, ταλαιπωριέται, καταφρονιέται ο Οκνηρός.

Ιωάννης Βηλαράς

Κοινωνικά

Βαπτίσεις

- Ο **Τζίμης** και η **Μάρτζη Φελάι** βάπτισαν τον μικρότερο γιο τους στις 28 Σεπτεμβρίου 2024 στον Ιερό Ναό των Δώδεκα Αποστόλων Ροβολιαρίου. Νονές του ήταν η **Στέλλα Παπαγιάννη** και η **Χαρούλα Σακελλάρη-Μουντούρη**. Του έδωσαν το όνομα **Μάρκος**.
- Ο **Τζίμης** και η **Μάρτζη Φελάι** βάπτισαν τον μεγαλύτερο γιο τους στις 28 Δεκεμβρίου 2024 στον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου Καλυβίων Λαμίας. Νονοί του ήταν η **Ουρανία** και ο **αδελφός της Δημήτρης Ρίζος**. Του έδωσαν το όνομα **Βασίλειος**.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου εύχεται στους ευτυχείς Γονείς να τους ζήσουν και να τα καμαρώνουν να προοδεύουν και να προκόβουν.

Επιτυχίες

σε Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα

- Ο **Ζωβοΐλη Άννα-Μαρία**, (εγγονή της Ειρήνης Νέλλα-Ζωβοΐλη) στο Τμήμα Γεωλογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Ο **Νέλλας Ιωάννης του Σερ.** (εγγονός του Σταύρου Νέλλα) στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου εύχεται καλές σπουδές και καλή σταδιοδρομία στην επαγγελματική τους ζωή και ζητάει συγγνώμη που δεν τους συμπεριέλαβε μαζί με τα άλλα παιδιά στο προηγούμενο φύλλο.

Ροβολιαρίτικα Νέα

Τρίμηνη Έκδοση

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Πολιτιστικός Σύλλογος Ροβολιαριτών

Έδρα: Ροβολιάρι Φθιώτιδας
Γραφεία: Ταγιαπιέρα 3-5 Αθήνα Τ.Κ. 11525
Τηλ.: 210 6716 715 και 69 44 60 31 63
Α.Φ.Μ.: 090085976 • Δ.Ο.Υ.: Λαμίας
Εκδότης-Διευθυντής: Ηλίας Νέλλας
Γενικός Γραμματέας του Συλλόγου

Διοικητικό Συμβούλιο

(14 Αυγούστου 2024 έως 14 Αυγούστου 2027)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Περγάκη-Σκαμάγγη Δέσποινα, τηλ. 69 74 11 36 86 & 210 425 43 25

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σκαμάγκη Σοφία 69 77 22 77 87 & 22 410 726 41

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ: Νέλλας Ηλίας, Δημ. +30 2106716715 & +30 6944603163

ΤΑΜΙΑΣ: Τσιώλη Βασιλική 69 77 74 6898 & 27 440 640 65

ΕΦΟΡΟΣ: Νατάσα Μουκάκου 69 45 13 61 07 & 22 410 91 261

ΜΕΛΟΣ για ΝΕΟΛΑΙΑ: Πισσώνης Πέτρος 69 78 14 27 81 + 24 10 62 57 37

ΜΕΛΟΣ για ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ-ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ: Σακελλάρης Δημήτρης 690 821 34 53 + 0041 79 90 94 307

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση-διορθώσεις-εκτύπωση:

Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες ΚΑΡΠΟΥΖΗ

Καρπούζη Αριστεά & Υιοί Ο.Ε.

Θεοδοσίου 23 Ιλιον 131 21 • Τηλ.: 210 2619003

e-mail: karpouzi@otenet.gr

Ενημέρωση

- Τα ενυπόγραφα κείμενα αντιπροσωπεύουν τις απόψεις και το ύφος γραφής των συγγραφέων τους. Διατηρείται όμως το δικαίωμα συντόμευσης εκτεταμένων κειμένων.
- Τα υπόλοιπα κείμενα είναι ευθύνη της Σύνταξης και του Δ.Σ.
- Οι συνδρομές να στέλνονται στην ταμία του Συλλόγου.**
- Η εφημερίδα δέχεται διαφημίσεις.
- Για να δημοσιευτούν: Γάμοι, Βαπτίσεις, ή άλλες κοινωνικές ειδήσεις **χρειάζεται** γραπτή ενημέρωση.
- Για αλλαγή της διεύθυνσής σας, ενημερώνετε απευθείας τις εκδόσεις **Καρπούζη**, ή οποιοδήποτε μέλος του Δ.Σ.

• Παρατηρούνται επιστροφές. Βοηθήστε μας να σας ενημερώνουμε.

Η συνδρομή σας είναι η δύναμή μας

Στείλτε τη συνδρομή σας στον ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ: ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ: 825/001976-35 ή GR94 0110 8250 0000 8250 0197 635

από οποιαδήποτε άλλη Τράπεζα ή απευθείας στην Ταμία, την Πρόεδρο, τον Γραμματέα όταν τους συναντάτε, ή στην Ουρανία Ρίζου στο χωριό ή κατά τις συναντήσεις μας: Λαϊκό Πανηγύρι και Συνεστιάση.

Έφυγαν από κοντά μας

Θωμαΐτσα Βουλγαροπούλου-Ρίζου (Μακρακώμη 1937 - Λαμία 2024)

Η **Θωμαΐτσα Βουλγαροπούλου-Ρίζου**, το δεύτερο από τα τρία παιδιά του Δημητρίου Βουλγαρόπουλου και της Σταυρούλας Λαμπρακάκη, γεννήθηκε στη Μακρακώμη και πέθανε στη Λαμία. Από πολύ νωρίς βίωσε τις δυσκολίες του πολέμου και την ορφάνια από πλευράς του πατέρα της. Αφού αποφοίτησε από το Γυμνάσιο Σπερχειάδας, εργάστηκε στον ιδιωτικό τομέα στη Μακρακώμη. Το 1966 παντρεύτηκε τον Παντελή Ρίζο και απέκτησαν δύο παιδιά, τη Μαρία και τον Δημήτρη.

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΜΑΝΑΣ

Έρχονται αυτές οι στιγμές στη ζωή όπου, όσο και να τις έχεις σκεφτεί ή να έχεις προσπαθήσει να προετοιμάσεις τον εαυτό σου, δεν συγκρίνονται με την πραγματικότητα. Όταν πρέπει να πεις το οριστικό αντίο στον άνθρωπο που σου έδωσε ζωή, σε αυτή που ήταν δίπλα σου κάθε στιγμή της ζωής σου, σε αυτή που η λέξη αγάπη πήρε σάρκα και οστά. Στη μάνα... στη μαμά! Από μια στιγμή και μετά όλα γεμίζουν πόνο και μοιάζουν κενά! Ένα κενό σπίτι, ένα κενό κρεβάτι, μια άδεια καρέκλα,

αλλά πάνω από όλα το κενό της καρδιάς!

Ήταν ένας υπέροχος άνθρωπος γεμάτος ευγένεια και καλοσύνη. Η προθυμία της να σε περιποιηθεί κάθε στιγμή πάντα με τον καλό τον λόγο, ήταν μοναδική. Όποιος τη γνώριζε, την αγαπούσε, και εκείνη έδινε την ψυχή της, για να είναι όλοι χαρούμενοι δίπλα της. Ήταν πάντα το γλυκό καλωσόρισμα στο σπίτι, με το χαμόγελο και το ζεστό αντίο, με την ευχή της για καλή επιστροφή. Ήταν αυτή που κρατούσε το σπίτι και την οικογένεια ενωμένη. Ήταν πάντα εκεί...

Τα τελευταία χρόνια, λόγω των πολλών παθολογικών προβλημάτων που αντιμετώπιζε, χρειαζόταν τη βοήθεια των παιδιών της, κυρίως της Μαρίας, που ζούσε συνεχώς κοντά της. Η μάνα, χωρίς να ζητά τίποτε, έκρυβε τον πόνο της, με εξαίρεση τον τελευταίο καιρό που είχε καταβληθεί. Όμως το πρόσωπό της φωτιζόταν και η χαρά γέμιζε τη ματιά της κάθε φορά που μας έβλεπε. Αυτή την εικόνα θα κρατήσουμε βαθιά μέσα μας...

Αυτό θα θυμόμαστε από τον δικό μας φύλακα Άγγελο!

Καλό Παράδεισο, Μαμά

Τα παιδιά σου

Μαρία, Δημήτρης.

Σεραφείμ Παν. Νέλλας

(Ροβολιάρι 1935 - 2024)

Ο **Σεραφείμ Νέλλας** γεννήθηκε το 1935 στο Ροβολιάρι. Οι γονείς του Παναγιώτης και Αμαλία Νέλλα ασχολούνταν με γεωργικές εργασίες. Σε μικρή ηλικία έχασε τον πατέρα του και η μητέρα του Αμαλία μένοντας χήρα σε πολύ νεαρή ηλικία τον μεγάλωσε μόνη της παρά τις αντίξοες συνθήκες της εποχής εκείνης. Πήγε στο Δημοτικό σχολείο Ροβολιαρίου και εν συνεχεία στα δύσκολα χρόνια της κατοχής και του εμφυλίου πολέμου ολοκλήρωσε τις σπουδές του στο Γυμνάσιο Σπερχειάδας. Ήδη μαζί με την μητέρα του Αμαλία στην αρχή έμεινε για μικρό χρονικό διάστημα στη Σπερχειάδα και εν συνεχεία στις αρχές της δεκαετίας του 1950 στην Αθήνα όπου και εγκαταστάθηκε στην περιοχή της Νεαπόλεως στο Λυκαβηττό επί της οδού Δαφνομήλη.

Παράλληλα έδωσε εξετάσεις και πέτυχε στην Πάντειο Σχολή Κοινωνικών Επιστημών. Δεν ολοκλήρωσε τις σπουδές του στην Πάντειο Σχολή γιατί αναχώρησε για τις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής όπου παρέμεινε για χρονικό διάστημα τριών περίπου χρόνων επισκεπτόμενος συγγενείς του στις πολιτείες του Ιλινόις και του Οχάιο και μαθαίνοντας παράλληλα την αγγλική γλώσσα. Όταν επέστρεψε από την Αμερική έπιασε δουλειά στην τεχνική εταιρία Kaiser, η οποία ήταν υπεύθυνη για την κατασκευή του υδροηλεκτρικού φράγματος και την κατασκευή της λίμνης Κρεμαστών στην Ευρυτανία. Μετά την ολοκλήρωση του έργου αυτού εργάστηκε ως πολιτικό προσωπικό στην Αμερικανική Βάση του Ελληνικού.

Κατά το χρονικό αυτό διάστημα γνώρισε στην Αθήνα την γυναίκα του Σοφία Αναγνώστου του Βασιλείου, η οποία είχε γεννηθεί και αυτή στο Ροβολιάρι και η οποία εργαζόταν ως Δικαστική Γραμματέας στο Πρωτοδικείο Αθηνών, την οποία και νυμφεύθηκε το έτος 1966. Από τον γάμο τους αυτό απέκτησαν τρεις γιούς, τον Παναγιώτη, τον Βασίλη και τον Αιμίλιο Νέλλα. Η τελευταία του εργασία ήταν υπάλληλος του ΟΤΕ στον Χρυσό Οδηγό, από όπου και συνταξιοδοτήθηκε. Το έτος 1985 απεβίωσε η σύζυγός του και μητέρα μας Σοφία.

Διετέλεσε για πολλά έτη Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Ροβολιαριτών με σημαντικό έργο. Με τις συνεχείς παρεμβάσεις του σε Βουλευτές, Νομάρχες, Περιφερειάρχη, αγωνίστηκε για την διάνοιξη και ασφαλίωση του δρόμου Βίτωσης - Ροβολιαρίου. Επίσης μαζί με τους Κοινοτάρχες Ροβολιαρίου και Δημάρχους Μακρακώμης προωθούσε όλα τα ζητήματα που αφορούσαν το χωριό και την ευρύτερη περιοχή.

Μετά την συνταξιοδότησή του και με τη βοήθεια των γιών του ανακίνησε το πατρικό του σπίτι στο Ροβολιάρι, όπου πήγαινε και διέμενε για μεγάλα χρονικά διαστήματα με τη σύντροφό του Γεωργία Βαρούτη. Την αγάπη του για το χωριό την μετέδωσε και στα παιδιά του, τα

οποία διατηρούν δεσμούς και στενές σχέσεις με το Ροβολιάρι συνεχίζοντας το έργο του, ο μεν Παναγιώτης ως Δικηγόρος κωδικοποίησε και τροποποίησε το Καταστατικό του Πολιτιστικού Συλλόγου Ροβολιαριτών, ο δε Βασίλειος διετέλεσε Πρόεδρος του Πολιτιστικού Συλλόγου Ροβολιαριτών.

Σε όλη του τη ζωή ο αιώνιος πατέρας μας βοήθησε οικονομικά και ηθικά τους συγγενείς μας, οι οποίοι είχαν προστρέξει, αλλά και κάθε συγχωριανό του που έσπευδε να τον βοηθήσει με όποιον τρόπο μπορούσε. Στα ενενήντα χρόνια του ενάρετου βίου του δίδαξε εμάς τα παιδιά του αλλά και όλους μας το παράδειγμα εργατικότητας, αξιοπρέπειας, ευγένειας, δυναμισμού και αποφασιστικότητας. Ήταν μετριοπαθής αλλά υποστήριζε με επιχειρήματα τις πολιτικές του απόψεις, οι οποίες και δικαιώθηκαν ιστορικά. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του τα πέρασε με ηρεμία στο πλευρό των παιδιών του και της συντρόφου του Γεωργίας Βαρούτη, δίνοντάς μας συμβουλές σε όποια δυσκολία παρουσιαζόταν.

Αγαπημένε μας Πατέρα θα ζεις πάντοτε στις καρδιές μας, θα σε θυμόμαστε για πάντα ως ένα φωτεινό παράδειγμα στη ζωή μας. Καλό ταξίδι και καλή αντάμωση με την μητέρα μας Σοφία, την οποία τόσο αγάπησες.

ΑΙΩΝΙΑ ΣΟΥ Η ΜΝΗΜΗ

ΑΞΙΟΜΑΚΑΡΙΣΤΕ ΠΑΤΕΡΑ ΜΑΣ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ-ΑΙΜΙΛΙΟΣ

• • • •

Εκ μέρους του Συλλόγου τον αποχαιρέτησε ο Γραμματέας Ηλίας Νέλλας:

Αγαπητέ μας Σεραφείμ,

Η Εκκλησία μας στην εξόδιο ακολουθία διατυπώνει την ευχή για «Χριστιανά τα τέλη της ζωής ημών, ανώδυνα ... ειρηνικά». Εσύ έζησες χριστιανά και ειρηνικά και φεύγεις αγέρωχος και ευλογημένος. Ο αποχαιρέτισμός του γιου σου Παναγιώτη μας καλύπτει όλους. Καλό Παράδεισο!

• • • •

Έφυγε από τη ζωή και ο Ροβολιαρίτης, **Σεραφείμ Παναγ. Νέλλας**. Γέννημα, θρόμμα, αυτής της γης. Φτωχότερο το χωριό μας από Ροβολιαρίτες.

«Αδελφέ» μου Σεραφείμ, έμεινες ορφανός από πατέρα όταν ήσουν μωρό, στα σπάργανα... Είχες όμως την Ελληνίδα Μάνα την ηρωίδα, Αμαλία, που αφιέρωσε τη ζωή της, όλο το είναι της σε σένα... Δεν ξαναπαντρεύτηκε και σε ανέθρεψε, σε μεγάλωσε με αρετές και αξίες... Είχες αγάπη από όλους, φίλους και συγγενείς... Και κάποια οικονομική βοήθεια, από τον θείο σου, αδελφό του πατέρα σου, τον Βασίλη από Αμερική.

Στην οικογένειά μας, δεν ήσουν ο ξάδελφος αλλά Αδελφός μας. Μαζί μεγαλώσατε με τα αδέρφια μου, μαζί και στο σχολείο και στο Γυμνάσιο στη Σπερχειάδα.

Ήσουν πρσος, αγαπητός σ' όλους, έδινες και έπαιρνες αγάπη. Γελαστός, το καλημέρα το έλεγες με το

➡ χαμόγελο, φωτίζοντας και ομορφαίνοντας όλα. Θυμάμαι εκείνα τα χρόνια... Τι ωραία χρόνια!... Τότε, με τα ήθη, τα έθιμά μας, φτωχά αλλά χαρούμενα και ευτυχισμένα, γεμάτα όνειρα και αισιοδοξία. Θυμάμαι τον αδελφό του πατέρα σου τον θείο Ηλία Νέλλα (ή Κουτολία) που ερχόταν στο σπίτι μας, την Πρωτοχρονιά για «ποδαρικό» κρατώντας στο χέρι του ένα κλαδί από «πουρνάρι» και πήγαινε στο τζάκι, στη φωτιά, να σπουρνίσει... και όσες σπιθές έβγαιναν τόσες ευχές μας έλεγε. Για όλα, υγεία, αγάπη, προκοπή και όλα τα καλά για τον καινούργιο χρόνο, χαιρετώντας μας με καλοσύνη. Πού είναι τώρα! αυτοί οι άνθρωποι; Άκακοι, απονήρευτοι, πράοι, καλοσυνάτοι...

Μεγαλώνοντας απομακρυνθήκαμε, αλλά δεν ξεχαστήκαμε... Εγώ ξενιτεύτηκα για κάτι καλύτερο. Σε εσένα ήλθαν πολλά καλά, και πολλές

δοκιμασίες. Το μεγαλύτερο χτύπημα ήταν όταν πέθανε η γυναίκα σου, η Σοφία (το «Σοφάκι» σου), η πρώτη Αγάπη σου... Τότε λειτούργησες και ως πατέρας και ως μητέρα. Αργότερα ήλθε, Θεόσταλη, η Γεωργία, μια γυναίκα με αληθινή αγάπη, στοργή και αφοσίωση. «Μάνα» των παιδιών σου και σύντροφός σου, ως το τέλος της ζωής σου. Τη συγχαίρω ως γυναίκα, Μάνα, και σύντροφο... Τον Σεραφείμ τον αγάπησε αληθινά.

Τα ειλικρινή συλλυπητήριά μου, Γεωργία. Να 'σαι καλά, να τον θυμάσαι... Επίσης τα ειλικρινή συλλυπητήρια στον Παναγιώτη, τον Βασίλη και τον Αιμίλιο, να είσαστε πάντα καλά να τον θυμόσαστε.

Καλό Παράδεισο Αδελφέ Σεραφείμ, Αιωνία η Μνήμη σου, Θα σε θυμόμαστε όλοι με αγάπη.

Λαμπρούλα Νέλλα-Κρητικάκη

Λιάπη Λαμπρινή

(Ροβολiάρι 1933 - Παλαιά Γιαννιτσού 2024)

Η Λαμπρινή Λιάπη, κόρη του Αθανασίου Σπυρόπουλου, γεννήθηκε και έζησε όλη τη ζωή της στο Ροβολιάρι.

Παντρεύτηκε τον Κώστα Λιάπη και απέκτησαν δύο παιδιά, τον Χρήστο και την Κούλα. Έζησε και χάρηκε εγγόνια και δισέγγονα. Τελευταία είχε πάει στην Παλαιά Γιαννιτσού όπου και απεβίωσε.

Τάφηκε στο Ροβολιάρι.

Αποχαιρετώντας ένα φίλο

Γεώργιος Βασιλείου
(Κουτσούφλιανη Γαρδικίου 1937 - Αθήνα 2024)

Αγαπητέ φίλε Γιώργο, Πρωτοβρεθήκαμε ως «ανταρτόπληκτοι» στη Μακράκωμη στην ίδια γειτονιά, στα Τσουκέικα, και στο ίδιο σχολείο. Λίγο αργότερα, το 1951, βρεθήκαμε ξανά σε μια αίθουσα και ένα τμήμα 140 παιδιών στο Γυμνάσιο της Σπερχειάδας. Πορευτήκαμε μαζί και τελειώσαμε και την Παιδαγωγική Ακαδημία Λαμίας. Κάποια στιγμή, αργότερα βρέθηκες δάσκαλος στο γειτονικό Λιτόσελο.

Πάντα θαύμαζα τον εξοπλισμό σου, την οξύνοιά σου, την επιμονή σου για μάθηση, τη διάθεσή σου να πορευτείς ακόμα πιο πέρα... Πολύ σύντομα απέκτησες πανεπιστημιακά πτυχία, πέντε τον αριθμό, τόσο εδώ όσο και στην Αγγλία, που σε έφεραν σε ένα άλλο επίπεδο. Έγινες καθηγητής σε Παιδαγωγική Ακαδημία, Διευθυντής Παιδαγωγικής Ακαδημίας και Πάρεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του Υπουργείου Παιδείας, διαμορφώνοντας έτσι μια πλήρη επιστημονική προσωπικότητα.

Ως συντοπίτες, συνοδοιπόροι και συνάδελφοι, βλεπόμεσταν συχνά και πάντα με εξέπληττες με τις επίμονες ιδέες σου να κάνουμε κάτι παραπάνω για την εκπαίδευση, για την κοινωνία. Ενεργός και επίμονος πολίτης σε όλη τη ζωή σου!

Έφυγες ήσυχα, όρθιος, πριν γεράσεις. Θα σε θυμόμαστε πάντα με αγάπη, θαυμασμό και βαθιά εκτίμηση στην πορεία και το έργο σου.

Ηλίας Νέλλας

Το Δ.Σ. του Συλλόγου εκφράζει προς τους οικείους τους τα ειλικρινή συλλυπητήριά του.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Αγγελή Ισμήνη, Λαμία	20€
Γαζή Θωμάη, Μακρακώμη	50€
Γιαννέλης Ηλίας του Σερ., Μακρακώμη	30€
Δημητρίου Κώστας του Φωτίου	50€
Δημητρίου Χρήστος, Αθήνα	20€
Ζιαγγουβά Μαρία, Λαμία	20€
Ζυγούρη Κωνσταντία, Λαμία	20€
Κοντοκώστα Ελένη, Λιανοκλάδι	20€
Λιάπης Χρήστος, Λαμία	20€
Μιχαήλ Αθανάσιος, Αμούρι Λαμίας	20€
Παναγιώτου Γεωργία, Λαμία	20€
Παπαδοπούλου Βασιλική, Αθήνα	20€
Ρίζος Βασίλειος, ΗΠΑ	100€
Ρίζου Ντία, ΗΠΑ	100€
Σακελλάρη Αγγελική, Ροβολιάρι	30€
Χατζηοικονόμου Μαίρη, Κύπρος	20€

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΜΑΣ

Νέλλας Ηλίας Νικ., Αθήνα στις 4/10/24	50,00€
Παπανικολάου Γεώργιος Δημ., Αθήνα	100,00€
Bouis Bill, Αυστραλία, στις 28/11/24	123,23€

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: είναι σημαντικό να βάξετε και το πατρώ-
νυμο για να μην μπερδευόμαστε με τις συνωνυμίες μια
και υπάρχουν πολλές στο χωριό μας.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικία στο Ροβολιάρι 140 τ.μ.
τριών επιπέδων, επιπλωμένη:
υπόγειο με καλοριφέρ, ισόγειο με τζάκι,
μεγάλο σαλόνι κουζίνα,
δύο υπνοδωμάτια, μπάνια
και άνω όροφο
με δύο κρεβατοκάμαρες, σαλόνι.
Δύο αποθήκες και χώρο στάθμευσης.
Δρύινη κατασκευή, μονώσεις.
Φτιαγμένη με μεράκι. Αξίζει να τη δείτε.
Τιμή λογική.
τηλ.: 69 45 34 40 64

ΔΩΡΕΕΣ ΥΠΕΡ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΤΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

Εδώ θα καταχωρούνται ΟΛΕΣ οι δωρεές (παλαιότερες και πρόσφατες)
για να έχουμε όλοι μας μια συνολική εικόνα.

Στη μνήμη Παντελή Κων. Δημητρίου:	οι Γονείς του	1.000€
	οι Δημήτρης και Νίκος Μίχος	100€
	οι Ανδρέας, Νίτσα, Ντίνα και Βασίλης Ρίζος	100€
	η Κατίνα Ρίζου-Ευθυμίου και ο Αλέξανδρος Ευθυμίου	50€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου	50€
Στη μνήμη Κωνσταντίνου Δημ. Σκαμάγγη:	ο αδελφός του Αθανάσιος Σκαμάγγης	50€
Στη μνήμη Στέργιου Λιάτσου:	η οικογένεια Βασιλείου και Ελένης Σκαμάγγη	50€
	ο Αθανάσιος Δημ. Σκαμάγγης	50€
	η Αργυρώ Κοτρωνιά	100€
	η Αγγελική Γεωργοπούλου	50€
Στη μνήμη Τζων Γιαννακόπουλου ΗΠΑ:	οι Ρίζος Ανδρέας, Βασίλης, Ντίνα, Νίτσα	200€
	οι Αλέκος Ευθυμίου και Κατίνα Ρίζου-Ευθυμίου	50€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου	50€
Στη μνήμη Παντελή Ρίζου:	οι Πολιτικοί Συνταξιούχοι Νομού Φθιώτιδας	50€
	ο αδελφός του Χρήστος Ρίζος	50€
	τα αδελφία του Αλέξανδρος και Κατίνα Ευθυμίου	50€
	στον αξέχαστο φίλο του ο Απόστολος Παπαγιάννης	50€
	η οικογένεια Βασιλείου Σκαμάγκη	50€
	η Βούλα Μπότσικα	100€
	οι Ανδρέας Ρίζος και τα αδελφία του Ντίνα, Νίτσα, Βασίλης	200€
	η ανιψιά του Γεωργία Ευθυμίου-Πατάκη	200€
Στη μνήμη Χρήστου Ρίζου:	τα παιδιά του Δημήτρης και Ουρανία	200€
	η αδελφή του Κατίνα και ο Αλέκος Ευθυμίου	100€
	οι Ανδρέας, Ντίνα, Νίτσα και Βασίλης Ρίζος	100€
	η ανιψιά του Γεωργία Ευθυμίου-Πατάκη	100€
	οι Σάκης και Δήμητρα Τριβιζά	50€
	ο Θανάσης Σκαμάγκης	50€
	ο Γιώργος Ζιαγγουβάς	50€
	ο Γιώργος Αθαν. Κοτρωνιάς	20€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου	50€
	ο Τζίμης και η Μάρσι Φελαί	50€
	ο Δημήτρης Ρίζος και η Σταυρούλα Ρίζου	50€
Στη μνήμη Κώστα Γεωργίου Μπούκα:	οι Ανδρέας Ρίζος και τα αδελφία του Ντίνα, Νίτσα, Βασίλης	100€
	οι Νίκος και Χαρούλα Δήμου	50€
	η οικογένεια Μιχάλη και Αμαλίας Γώγου-Μαλάμου	50€
Στη μνήμη Αλέξανδρου Παναγιώτου:	η αδελφή του Ερασμία Παναγιώτου-Aderson	500€
Στη μνήμη Ερασμίας Παναγιώτου-Aderson:	ο Κωνσταντίνος Αθ. Νέλλας (250€+130€)	380€
	η Αριστέα Κολιολιού	100€
Στη μνήμη Ευάγγελου Καλατζή:	η σύζυγός του Σοφία Καλατζή	250€
Στη μνήμη Αικατερίνης Παπαθεοδώρου-Μητσοπούλου,	η κόρη της Γεωργία Μητσοπούλου	60€
Στη μνήμη Σταύρου και Ελένης Κοτρωνιά:	ο ιεροδιδάσκαλος Παύλος Κοτρωνιάς	100€
	Βασίλης Ρίζος και Ντίνα Γιαννακοπούλου	200€

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

ΚΑΦΕΝΕΙΟ: ΟΥΡΑΝΙΑ ΡΙΖΟΥ 69 80 79 38 09

ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ: Τηλ. & FAX:	22 360-92 877
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ:	22 360-22 222 & 22 225 & 23 700
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ:	22 360-22 775
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ:	22 360-22 213
ΓΥΜΝΑΣΙΟ:	22 360-22 314
ΛΥΚΕΙΟ:	22 360-22 555 & 22 360-23 481
ΔΑΣΟΝΟΜΕΙΟ:	22 360-22 236
ΔΕΗ:	22 360-22 247 Βλάβες 22 360-23 677
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ:	22 360-22 122 & 22 360-22 383
ΙΚΑ:	22 360-22 242
ΚΕΝΤΡΟ ΥΓΕΙΑΣ:	22 363-50 000
ΤΑΞΙ:	22 360-22 441
ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΗ:	22 360-23732 - 23 733-22 299
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ & ΑΓΡΟΤΙΚΗ:	22 360-22 225 & 23 700
TABEPNA: Παπαθεοδώρου Νίκος	22 360-22 937
ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ: Αργυρίου Βασ.	22 360-22 240
Βασιλείου Χρήστος	22 360-22 671
Κελεσιάδου-Κούτρα Ευσ.	22 360-22 766
Λαμπρακόπουλος Χαρ.	22 360-22 384

ΔΗΜΑΡΧΕΙΟ:	έδρα Σπερχειάδα
Ιστότοπος Δήμου: www.dimosmakrakomis.gov.gr	
Τηλεφωνικό Κέντρο: για όλες τις Υπηρεσίες	22 363-50 200
Δήμαρχος: Γραφείο (κ. Γκόλφη)	22 363-50 250 - F 50 202
Δημοτικό Συμβούλιο:	22 363-50 201 - F 50 221
Νομική Υπηρεσία:	22 363-50 208
Τεχνική Υπηρεσία:	22 363-50 213 & 50 255 - F 50 259
Διευθυντής:	22 363-50 210 - F 22 363-50 211
ΚΕΠ:	22 363-50 100 & 223 & 224 F 226
ΚΕΦ:	22 363-50 218
Αντιδήμαρχοι, Σπερχειάδα:	22 363-50 243 & 245
Δημοτική Ενότητα Μακρακώμης:	22 363-50 100
Αντιδήμαρχος Ενότητας Μακρακώμης:	22 360-23 450
Δημοτική Ενότητα Αγίου Γεωργίου:	22 363-50 308 & 309
Αντιδήμαρχος Ενότητας Αγίου Γεωργίου:	22 363-50 313
Δημοτολόγιο (Σπερχειάδα):	22 363-50 228
Δημοτολόγιο – Ληξιαρχείο:	22 363-50 227 - F 50 211
Πρωτόκολλο (Σπερχειάδα):	22 363-50 209 - F 50211
Οικονομική Υπηρεσία:	22 363-50 215 & 203 & 244
Ταμειακή Υπηρεσία:	22 363-50 112 - F 22 363-50 112
Κοινωνική Προστασία:	22 360-45 172 και F 45 172

ΟΙ ΚΗΠΟΙ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΜΑΣ

Γράφει ο Ντίνος Παπαθεοδώρου

Τα στολίδια του χωριού μας, πριν ερημώσει από τους κατοίκους του, ήταν οι πολλοί και σκορπισμένοι κήποι του σ' όλα τα μέρη του.

Όλοι καλλιεργούνταν από άκρη σε άκρη και τα προϊόντα που έβγαζαν ήταν πλούσια και αρκετά για να θρέψουν τις πολυμελείς οικογένειες του χωριού μας. Και τι δεν έβγαζαν! Όλων των ειδών τα λαχανικά, όσπρια, πατάτες και ανάμεσά τους οπωροφόρα δέντρα: κερασιές, μηλιές, αχλαδιές, κυδωνιές, δαμασκηνιές, μουριές, και πολλές καρυδιές.

Στους πρασόκηπους μοσχοβολούσαν οι βασιλικοί και οι μαντζουράνες, ανάμεσα στα πράσα. Όλα ήταν όμορφα, ήταν παραδεισένια και όλες οι αισθήσεις απολάμβαναν, η καθεμιά με τον τρόπο της, τις πλούσιες ομορφιές και η ψυχή του ανθρώπου αγαλλίαζε και χαιρόταν τον Δημιουργό και Θεό μας. Οι πολλές πηγές, έστω και με το λίγο νερό τους, ήταν αρκετές για να τους ποτίζουν.

Οι κήποι άρχιζαν μπαίνοντας στο χωριό από τη Σαρακίτσα με το Λουτρονέρι. Συνέχιζαν στον Αλεξέικο που ποτίζονταν από τις πηγές της Μεγάλης (Άγιος Παντελεήμονας), στη συνοικία των Αγίων Αποστόλων που ποτίζονταν από τις ίδιες πηγές καθώς και οι κήποι της Μεγάλης που ήταν κοντά στην πηγή και πιο πάνω, από τις πηγές του Ποριού (το Πουρί ήταν η πηγή). Επίσης στη συνοικία της Μισιάκ υπήρχαν κήποι που ποτίζονταν από τις πηγές της Μάγκρης.

Στη συνοικία του Αγίου Γεωργίου υπήρχαν οι κήποι στου Σταμούλη τα κλήματα και ποτίζονταν από την πηγή που υπάρχει κάτω από την εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Στον επάνω μαχαλά υπήρχαν κήποι που ποτίζονταν από την κεντρική πηγή και εκεί-

νοι που ποτίζονταν από την πηγή Πηγάδια.

Επίσης υπήρχαν κήποι στα Πλασταρέικα που ποτίζονταν από τη Μότσιω. Κήποι υπήρχαν στο Λουμπαρδά, στα Καστριά, στου Κουτή τα κλήματα, στα Κοσιάριστα, στη Φτελιά και σε άλλους χώρους γύρω από το χωριό, όπου υπήρχαν μικροπηγές: Παρασπόρια, Μάρω, Παναγιά και άλλες περιοχές.

Οι φωτογραφίες της συνοικίας του Αγίου Γεωργίου από το αρχείο της Ζωής Γερογιάννη-Πλωμαρίτη από τη δεκαετία του 1960 μας βοηθούν να συγκρίνουμε το ΤΟΤΕ με το ΤΩΡΑ.

Ακόμη πολλοί κήποι υπήρχαν και κατά μήκος των ρεμάτων, οι γνωστές Λογγιές, από τον Άγιο Νικόλαο, στου Λιάπη τον μύλο, στον μύλο της Ντούμινας, στο Ακριβούσι, το Βαλόρεμα, στην Ξυλοκούνια, στα Σέλινα, στα Πιπίλια, στα Καταφίλια και όπου αλλού υπήρχαν ρεματιές και πηγές, όπως στον Αυλουβά, την Παλιοχωραφίνα, τα Βαρκά, στου Φώτη το Μποσάνι, στα Λιτά.

Σήμερα αυτές οι ομορφιές έχουν χαθεί. Ελάχι-

στοι κήποι καλλιεργούνται και οι υπόλοιποι έχουν γεμίσει βάτα, αγριόδεντρα και αγριόχορτα, έχουν γίνει αδιάβατοι και τα πλούσια, αγνά και υγιεινά προϊόντα που μας έθρεφαν και μας χάριζαν υγεία, χάθηκαν.

Οι σημερινοί άνθρωποι στα χωριά και στις πόλεις τα προϊόντα αυτά τα προμηθεύονται από τα μανά-

βικα και τις λαϊκές αγορές και είναι αμφιβόλου ποιότητας με τα φυτοφάρμακα και τα λιπάσματα που χρησιμοποιούνται.

Άλλαξαν οι καιροί και οι άνθρωποι μαζί.

Οι κήποι, τα στολίδια των χωριών μας, χάθηκαν και ερήμωσαν!

Κων/νος Ι. Παπαθεοδώρου
π. Πρόεδρος του Συλλόγου Ροβολιαριτών

Η βάπτισμα των παιδιών του Τζίμη και της Μάρτζης Φελάι

Είχαμε χρόνια να ζήσουμε στο χωριό μας μια βάπτισμα.
Αυτός είναι και ο λόγος που τιμήσαμε δεόντως, τόσοι πολλοί, τον νεοφώτιστο Μάρκο.

Η προετοιμασία του μικρότερου.

«Βαπτίζεται ο δούλος του Θεού Μάρκος»
Ξαφνιασμένος και ήρεμα διαμαρτυρόμενος.

Ο νεοφώτιστος ντυμένος με τα βαπτιστικά του
στην αγκαλιά της Μαρμάς του.

Στο τέλος, η οικογενειακή φωτογραφία:
ο νεοφώτιστος με νονές και γονείς.

Η προετοιμασία του μεγαλύτερου.

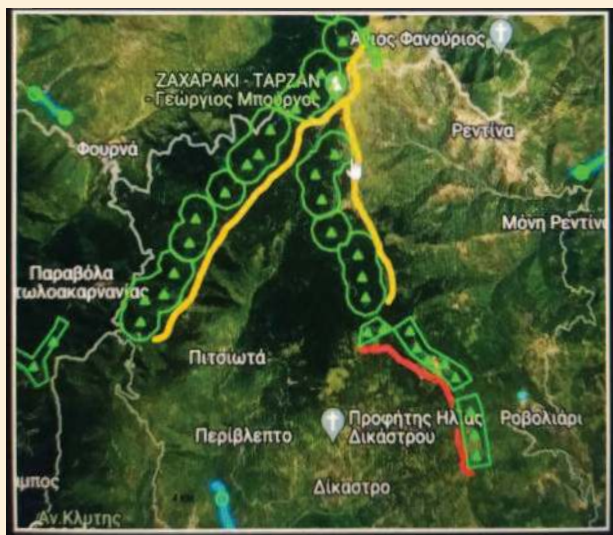
«Βαπτίζεται ο δούλος του Θεού Βασίλειος»,
μεγάλος πια, με το μπανιερό του και χωρίς κλάματα.

ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Η πρόταση για την κατασκευή Αιολικού Πάρκου, κατά μήκος των κορυφογραμμών «Τρικοκιά, Ψηλή Κορφή, Λιακομνήματα, Ζαχαράκι, Σαμαρά, Γαλατά, Λάπατο» της Δυτικής Φθιώτιδας δεν έχει καμιά σχέση με το οικονομικό, κοινωνικό, περιβαλλοντικό γίνεσθαι της περιοχής. Ας σημειωθεί ότι πρόκειται για το ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ελατόδασος στο ενδιάμεσο των οροσειρών της Πίνδου και της Όθρυος που είναι και το «καμάρι» του Νομού μας. Επίσης ότι πρόκειται για το εδαφικό σύνολο της Κεντρικής Ελλάδας που πριν από πολλές δεκαετίες έχει χαρακτηριστεί ως περιοχή «προστασίας της άγριας ζωής». Εάν στην ευρύτερη ενότητα θέλουμε να λέμε ότι προσδοκάται η όποια ανάπτυξη, η σημερινή καθαρότητα του φυσικού της περιβάλλοντος είναι το συγκριτικό της πλεονέκτημα.

Οι λόγοι «ακύρωσης» των προοπτικών εγκατάστασης του προτεινόμενου αιολικού πάρκου είναι ιδιαίτερα ισχυροί και κοινωνικά δίκαιοι. Σε βαθμό που η Ελληνική πολιτεία θεωρείται αδιανόητο να μην τους λαμβάνει υπόψη. Ενδεικτικά αναφέρονται το έλλειμμα κοινωνικής συνέργειας, οι χωροταξικές αδικίες, οι ανάγκες για την ανάδειξη των πλεονεκτημάτων που σε αυτή την εδαφική ενότητα απλόχερα χάρισε η φύση αλλά και το γεγονός ότι με τις έως τώρα αδειοδοτήσεις των Α.Π.Ε. έχουμε υπερβεί κάθε μέτρο.

Με τις προβλεπόμενες κατασκευαστικές παρεμβάσεις και τα «συνοδά» έργα, αλλοιώνονται πλήρως τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της περιοχής αλλά και του ευρύτερου ορεινού εδαφικού ανάγλυφου που ανήκει στα νότια Άγραφα. Η συγκεκριμένη δασωμένη ενότητα δεν θα έχει πλέον κανένα μέλλον ως «περιοχή προστασίας της άγριας ζωής», με τη θεσμοθέτηση των μεγαλύτερων σε έκταση «καταφυγίων» της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας. Όχι μόνο λόγω της κατασκευής των έργων (Οδοποιίας, γηπέδων, θεμελιώσεων κ.λπ.) αλλά και λόγω των ευνόητων απαιτήσεων για τη συντήρηση και λειτουργία του αιολικού πάρκου που θα τη «στεφάνει». Πρόκειται για το σπάνιο ελατόδασος μεταξύ των οικισμών της Φουρνάς, Πιτσιωτών, Περιβλέπτου και Ροβολιαρίου.

**Ο χάρτης δείχνει τις περιοχές τοποθέτησης
ανεμογεννητριών**

Η μελέτη δεν διακατέχεται από την αντίληψη μίας τεκμηριωμένης ανάλυσης για τη διάθεση της απαιτούμενης χρηματοδότησης, σε συνδυασμό βέβαια και με το προσδοκώμενο δημόσιο όφελος. Πόσο εκτιμάται χωρίς αοριστολογίες ότι σε βάθος χρόνου θα είναι το συνολικό κόστος για την κατασκευή και συντήρηση του Αιολικού Πάρκου και ποια θα είναι τα

οικονομικά οφέλη από τη λειτουργία του; Αξίζει τελικά τον κόπο η ύπαρξη της επένδυσης; Πώς και με ποιο τρόπο θα αναληφθούν οι πιθανές ευθύνες σε ό,τι αφορά την αξιοπιστία αυτών των προσεγγίσεων;

Η εντύπωση που δημιουργείται είναι ότι με την πρόταση κατασκευής του συγκεκριμένου αιολικού πάρκου πολύ απέχουμε από τη σωστή και δίκαιη αντιμετώπιση των προβλημάτων μας. Στην περίπτωση μας μάλιστα μαζί με τις σημερινές επιλογές προέχουν και οι ανάγκες συνεκτίμησης των υλοποιημένων αποφάσεων του παρελθόντος. Όπως είναι όσα από την περιοχή έχουν ιστορικά προσφερθεί στον τομέα της «καθαρής» ενέργειας με την κατασκευή των γνωστών Υδροηλεκτρικών φραγμάτων και όχι μόνο. Γιατί να επιβαρύνεται υπέρμετρα η ευρύτερη ενότητα της Ευρυτανίας; Για ποιους λόγους να βιώνουμε διαχρονικά την έλλειψη ενός κατ' ελάχιστο δίκαιου σχεδίου χωροταξικών προτεραιοτήτων;

Τα αιολικά πάρκα τιτλοφορούνται ως μονάδες παραγωγής «καθαρής, πράσινης ενέργειας». Παράλληλα δημοσιοποιείται, ότι για κάθε Ανεμογεννήτρια χρειάζονται γύρω στους 4 έως 5 τόνους χαλκού και όχι μόνο. Οι ζημιές που προκαλούνται στο γήινο περιβάλλον για την εξόρυξη και απόκτηση αυτών των υλικών δεν θα πρέπει να συνεκτιμώνται;

Αρμοδίως γίνεται με πολλούς τρόπους παραδει-
κτό ότι οι μονάδες των ΑΠΕ που στη χώρα μας
αδειοδοτήθηκαν είναι υπεραρκετές. Την περασμένη
Άνοιξη για παράδειγμα ο ΑΔΜΗΕ είχε περικόψει ισχύ
2,5 GW από μονάδες ΑΠΕ. Ταυτόχρονα, έδωσε
εντολή στον ΔΕΔΔΗΕ για περικοπή επιπλέον 1,5 GW.
Δηλαδή συνολική περικοπή 4 GW από συνδεδεμένες
στο δίκτυο μονάδες των ΑΠΕ. Για να διασφαλισθεί
η ευστάθεια του «συστήματος», λόγω συνδυασμού
της παραγωγής αυξημένης «πράσινης» ενέργειας και
μικρής ζήτησης.

Στην Ελλάδα οι λειτουργούσες μονάδες των ΑΠΕ είναι συνολικής ισχύος περίπου 11 GW. Σύμφωνα με δημοσιεύματα, έχουν λάβει όρους σύνδεσης μονάδες ισχύος 16 GW. Δηλαδή αθροιστικά έχουμε μονάδες ισχύος 27 GW, οι οποίες βέβαια υπερκαλύπτουν το στόχο του 2030 που είναι 24,5 GW. Για ποιους λόγους η πολιτεία επιμένει στη χορήγηση νέων αδειών ΑΠΕ, με μεγάλες περιβαλλοντικές επιπτώσεις σε ολόκληρες περιοχές της ενδοχώρας, όταν υπάρχει υπερκάλυψη των στόχων και μάλιστα σε τέτοιο βαθμό;

Με βάση τα στοιχεία του ΑΔΜΗΕ και ενδεικτικά, το 2023 οι ενεργειακές ανάγκες της χώρας μας φέρεται ότι δεν ξεπέρασαν τις 11 GW (μέγιστη ανάγκη, στις 26/7/23). Γιατί επιδιώκεται να χορηγούνται νέες άδειες όταν οι απαιτήσεις είναι πολύ χαμηλότερες των δυνατοτήτων παραγωγής; Γιατί οι αναπτυξιακές μας προσπάθειες δεν στρέφονται και σε άλλους τομείς οι οποίοι δεν έχουν «υπερκορεσθεί»; Δεν θα ήταν δικαιότερο αλλά και χρησιμότερο να υπάρχει ένα μέτρο; Γιατί κάποιοι από τους πόρους των ΑΠΕ (ίδια κεφάλαια, επιχορηγήσεις, δάνεια κ.α.) να μην αξιοποιούνται στον πρωτογενή τομέα ή στον τομέα της Βιομηχανίας;

Η δημόσια διαβούλευση της πρότασης έληξε στις 30 Αυγούστου 2024. Θεωρείται σκόπιμο να σημειωθεί ότι με καταγωγή μου από τη Δυτική Φθιώτιδα προτιμήθηκε η δημόσια τοποθέτηση. Επίσης πρέπει ιδιαίτερα να αναφερθεί ότι τα παραπάνω στοιχεία του ΑΔΜΗΕ και αρκετές από τις συνακόλουθες διαπιστώσεις «αντλήθηκαν» από τις δημοσιοποιημένες απόψεις του έγκριτου συναδέλφου κ. Δημήτρη

Λαθούρη. Κάποιοι έχουν κάθε διάθεση να προσεγγίζονται τα προβλήματα με τον σωστότερο δυνατό τρόπο. Η πολιτεία μας είναι αυτή που κωφεύει.....

Στέλιος Ζαχαρόπουλος
Τοπογράφος Μηχανικός

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Ο προβληματισμός που αναπτύσσεται στο παραπάνω κείμενο είναι σωστός.

Ωστόσο βγαίνουν στην επιφάνεια μερικές απορίες.

1. Παλιά εκδηλώναμε πιο έντονα ή πιο πρωτόγονα τη δυσπιστία, την επιφύλαξη ή και τον ενστικτώδη φόβο που κουβαλούμε στα γονιδιά μας. Θυμάμαι πώς αντιμετωπίζαμε την άγνοια κάποιου εξοχλήτη του χωριού μας όταν πρωτοαντίκριζε φορτηγό αυτοκίνητο: «Ω ρε μάνα μ', τι θεριό είναι τούτο με κύλες (ρόδες) και με φέξα (φώτα)». Σήμερα οργανώνουμε διαδηλώσεις για την εγκατάσταση ανεμογεννητριών στα δικά μας βουνά. Να πάνε παραπέρα, να τις πάνε αλλού, να μην τις βλέπουμε. Αλλά γυρίζουμε το κουμπί της κουζίνας για να μαγειρέψουμε και να ψήσουμε ή το χειριστήριο του κλιματιστικού για να δροσίσουμε ή να ζεσταθούμε αντί να τρέξουμε στο δάσος να μαζέψουμε ξύλα, να τα μεταφέρουμε, να τα κουβαλήσουμε στο τζάκι, να βάλουμε την πυροστιά και τον τέντζερη για να μαγειρέψουμε μέσα σε καπνούς και στάχτες που θα πρέπει κάποια στιγμή να τις μαζέψουμε και να τις ρίξουμε στον σκουπίδοπο. **Και όλα αυτά χωρίς να σκεφτόμαστε πώς έρχεται μέσα στο σπιτικό μας το ηλεκτρικό ρεύμα, πώς παράγεται, τι συνέπειες έχει στο περιβάλλον, πώς μας προέκυψε η κλιματική κρίση.**

2. Όταν το 1878 οργανώθηκε στο Παρίσι η διεθνής έκθεση για τον εορτασμό των εκατό χρόνων από τη γαλλική Επανάσταση ο γεφυροποιός Άιφελ έσκησε έναν πύργο για να αναδείξει το έργο του με τις σιδερένιες τότε γέφυρές του. Ήρθε η ώρα να αποσυναρμολογηθεί ο Πύργος του μαζί με άλλα εκθέματα. Μερικά έμειναν και είναι σήμερα μνημεία που οι Παριζιάνοι τα επιδεικνύουν με καμάρι ή τα αξιοποιούν οικονομικά. Ο Άιφελ δεν ήθελε να αποσυναρμολογηθεί το έργο του. Εκμεταλλεύτηκε την εφεύρεση του τηλέγραφου και υπέγραψε σύμβαση να εγκατασταθεί στην κορυφή του Πύργου η κεραία επικοινωνίας της κυβέρνησης με τα πολεμικά πλοία που περιπολούσαν στους ωκεανούς για να προστατεύουν τις αποικίες της Γαλλίας και έτσι το έσωσε. Τριακόσιοι διανοούμενοι της εποχής υπέγραψαν διακήρυξη διαμαρτυρίας για να φύγει αυτό το αισθητικό έκτρωμα. Σήμερα ο Πύργος του Άιφελ είναι πολιτιστικό μνημείο, πρώτο σε επισκεψιμότητα στο Παρίσι και σχεδόν κανένας επισκέπτης δεν φεύγει από εκεί χωρίς ένα μικρό ή μεγάλο αντίγραφο του Πύργου ως ενθύμιο.

3. Οι καιροί αλλάζουν, οι κανόνες αισθητικής τροποποιούνται, οι άνθρωποι προσαρμόζονται. Όσα είδη δεν καταφέρνουν να προσαρμοστούν, δεν επιβιώνουν. Εξαφανίζονται.

4. Αν πρέπει να συζητήσουμε κάτι σχετικό με τις ανεμογεννήτριες ή τα φωτοβολταϊκά είναι το πώς θα πρέπει να είναι και πώς θα αξιοποιήσουμε την παραγόμενη ενέργεια. Εκτός και αν δεν μας ενδιαφέρει η ύπαρξη ενέργειας, οπότε επιστρέφουμε στην εποχή του λίθου και των σπηλαίων ή παύουμε να υπάρχουμε ως είδος μέσα στο γήινο οικοσύστημα. Αν συνεχίσουμε με τους ίδιους όρους και ρυθμούς, το τέλος μας είναι εξασφαλισμένο. Μπορεί όχι των τωρινών γενεών. Σίγουρα για τις επόμενες. Έχουμε τέτοιο δικαίωμα;

Ηλίας Νέλλας

Ηλίας Νέλλας

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ (Μήτσος) ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ (1894-1983)

25η συνέχεια

Μικρασία: εμπειρίες με Έλληνες και αψιμαχίες με Τούρκους

Συνέχεια από την 1η σελ.

ανάγκη άνοιγα 2-3 και τα άλλα τα σφράγιζα και τα προωθούσα για αποστολή. Καθόμουν, χωρίς μεγάλη απασχόληση και έκανα παρέα στον τσαγκάρη του Λόχου, τον Γιώργο Σαδήμα από τη Λάσπη Καρπενησίου.

Άλλοτε πάλι τριγύριζα στα μαγαζιά στην πλατεία και έπιανα κουβέντα με τους Έλληνες ρωτώντας τους πώς τα περνούσαν με τους Τούρκους. Μου έλεγαν ότι τα περνούσαν καλά και ότι είχαν καλή συνεργασία. Οι Τούρκοι καλλιεργούσαν καπνά και τα εμπορεύονταν οι Έλληνες. Εκεί έμαθα ότι οι Τούρκοι είχαν και κάποια καλά έθιμα για το αρμάθιασμα του καπνού. Συναγωνίζονταν για το ποιος θα κάνει περισσότερες αρμαθιές σε μια μέρα. Όποιος ερχόταν πρώτος πήγαινε στο καφενείο και κάρφωνε τη βελόνα του σε ένα σημείο. Όταν κάποιος άλλος τον ξεπερνούσε κατέβαζε τη βελόνα του για να βάλει ο άλλος τη δική του. Έτσι γινόταν ένας δημιουργικός συναγωνισμός για καλύτερη παραγωγικότητα.

Στο τάγμα μας υπήρχε και ο Λοχαγός Γ. Μπουρδάρης από τη Φουρνά. Αργότερα έγινε Υπουργός και μας πήρε το εργοστάσιο Ξυλείας που είχαμε στη Μακρακώμη και το πήγε στη Φουρνά και κατέστρεψε τη Μακρακώμη. Ας όψεται.

Στο Παπασλή μείναμε περί τους δύο μήνες ανενόχλητοι, χωρίς να βλέπουμε καμιά κίνηση εναντίον μας. Παρακολουθούσαμε με τα κιάλια τα γύρω τούρκικα χωριά, χωρίς να βλέπουμε ανησυχητικές κινήσεις. Οι Τούρκοι όμως ετοιμάζονταν κρυφά και επείδη η μονάδα μας ήταν μακριά από την έδρα του συντάγματος που ήταν στη Μαγνησία, νόμιζαν ότι θα μας αιφνιδιάζαν και θα μπορούσαν να μας αιχμαλωτίσουν ή να μας κάνουν μεγάλες ζημιές.

Μια νύχτα μαζεύτηκαν περί τους χίλιους, μισοί πεζοί και μισοί καβαλάρηδες, ενώ η δική μας δύναμη ήταν μόνο 500, περικύκλωσαν το χωριό και μας επιτέθηκαν την ώρα που πηγαίναμε για το πρωινό μας ρόφημα.

Αμέσως σήμανε συναγερμός και όλα τα τμήματά μας παρατάχτηκαν στις άκρες του χωριού. Μας πίεζαν πεζοί και καβαλάρηδες, αλλά η δική μας αντίσταση ήταν σθεναρή. Οι χωριανοί εφοδιάζαν τα φυλάκια με κιβώτια με σφαίρες και άλλον εξοπλισμό.

Ο Λοχαγός μου, ο επιλοχίας και εγώ πήγαμε στην άκρη του χωριού μαζί με όλο το επιτελείο του Τάγματος. Εκεί υπήρχε και μια εκκλησία με το καμπαναριό της. Ο Ταγματάρχης με διέταξε να ανέβω στο καμπαναριό, να βλέπω τις κινήσεις του εχθρού και να ενημερώνω. Έβλεπα το ιππικό τους να κινείται πέρα δώθε και να ενθαρρύνει τους πεζούς. Η μαχητικότητα των δικών μας δεν εκάμπτετο. Μάταια περιμέναμε βοήθεια από το Σύνταγμα στη Μαγνησία. Οι εχθροί μας είχαν κόψει το τηλέφωνο. Ευτυχώς κάποιο φυλάκιο της Μαγνησίας άκουσε το τουφεκίδι και ειδοποίησε το σύνταγμα. Αμέσως ο Πλαστήρας παίρνει το ιππικό που είχαμε καταρτίσει με τα άλογα της Ρωσίας που τα αποκτήσαμε με μια κουραμάνια ψωμί το καθένα και έτρεξε προς βοήθειά μας.

Η αλήθεια είναι ότι τα χρειαστήκαμε βλέποντας από το καμπαναριό τον μεγάλο όγκο των Τσέτηδων. Μας είχε καταλάβει όλο της μεγάλης αγωνία για το τι θα γίνουμε αν καμφθούν οι προφυλακές μας. Ο Ταγματάρχης βημάτιζε νευρικά στο πλακόστρωτο της εκκλησίας και όλο φώναζε «τι βλέπεις τώρα Παπανικολάου;».

Μέσα στην αγωνία όλων μας έλαμψε το πρόσωπό μου όταν είδα να έρχεται από τον δρόμο της Μαγνησίας ο Πλαστήρας με το ιππικό του. Ούρλιαξε την είδηση στον ταγματάρχη μου και η καρδιά όλων μας πήγε στη θέση της.

Οι Τούρκοι μόλις είδαν τον Πλαστήρα και το ιππικό του το έσκασαν και έτσι λύθηκε η πολιορκία μας. Ο Πλαστήρας μπήκε στο δωμάτιο του επιτελείου, συσκέφτηκαν με τους αξιωματικούς μας, έδωσε τη γνώμη του και άρχισε η αντεπίθεση. Τους τσακίσαμε κυριολεκτικά. Συγκεντρώθηκε το Τάγμα, έγινε ο απολογισμός και βρεθήκαμε με 5 τραυματίες. Ενώ από τους Τσέτηδες γέμισαν τα αμπέλια από πτώματα.

Έκτοτε ησυχάσαμε. Δεν μας ενόχλησαν άλλο και περνούσαμε καλά.

Στο χωριό γνωρίστηκα με μια πολύ καλή και ευκατάστατη οικογένεια. Είχαν ένα αρκετά μεγάλο σπίτι και μου πρότειναν να πάμε εκεί το γραφείο. Το

είπα στον αδελφικό μου φίλο και συγκληρωτό επιλοχία Καρακώστα, εκείνος δέχτηκε και μετακομίσαμε εκεί. Η οικογένεια είχε δύο αγόρια και δύο κορίτσια. Μας περιποιούνταν με τραπέζια και με τα παιδιά γίναμε σαν αδελφία. Δεν άργησε όμως ο επιλοχίας να τιμηθεί με τη μεγάλη κόρη, αλλά ντρεπόταν να εκδηλωθεί. Μου εμπιστεύθηκε τον έρωτά του και βλέποντάς τον να υποφέρει αναγκάστηκα και το έκανα γνωστό στον πατέρα της. Αρραβωνιάστηκαν και, όταν εγώ απολύθηκα, παντρεύτηκαν. Μετά την καταστροφή, ολόκληρη η οικογένεια, ήρθαν πρόσφυγες στη Λαμία. Με ειδοποίησαν και πήγα και τους βρήκα. Αγκαλιαστήκαμε και κλαίγαμε τη μοίρα τους που άφησαν πίσω τους το νοικοκυριό τους. Εν τω μεταξύ ο Καρακώστας έγινε αξιωματικός του στρατού. Ο Καρακώστας έφυγε για άλλη μονάδα στην Αθήνα. Κάποτε ήρθε ο πεθερός του στη Μακρακώμη και με βρήκε. Του έδωσα ό,τι μπορούσα και ένα σακί κάρβουνα να ζεσταίνονται. Μετά έδωσαν στην οικογένεια των προσφύγων κτήματα στην Κοζάνη και δεν ξαναειδωθήκαμε.

Ξεχειμωνιάσαμε στο Παπασλή και την Άνοιξη του 1919, παραμονές του Πάσχα αντικατασταθήκαμε και πήγαμε στο Σουσουρλού όπου και θα κάναμε Πάσχα. Έπρεπε να βάψουμε αυγά και ο Λοχαγός μου είπε να πάρω χρήματα και μερικούς στρατιώτες και να πάω κατά το ποτάμι που ήταν πολλά ελληνικά χωριά να τα προμηθευτώ.

Στο πρώτο καφενείο που μπήκαμε βρεθήκαμε με συμπατριώτες. Όταν τους είπα ότι είμαι από τη Μακρακώμη, ένα χωριό έξω από τη Λαμία, πετάχτηκαν 3-4 και δύο μας είπαν ότι είναι από το Πλατύστομο και άλλος από τη Γιαννιτσού. Μας ρώτησαν τι γυρεύαμε στο χωριό τους και όταν τους είπαμε ότι ψάχνουμε να αγοράσουμε αυγά για να τα βάψουμε για τους στρατιώτες το Πάσχα, αμέσως έστειλαν παιδιά και μας έφεραν πολλά. Όταν έβγαλα χρήματα να πληρώσω, δεν δέχτηκαν. «Ντροπή μας, είπαν, να πάρουμε χρήματα από τον στρατό μας».

Πήγαμε και στο απέναντι από το ποτάμι χωριό. Και εκεί τα ίδια. Νύχτωσε, μας έκαναν το τραπέζι στην ταβέρνα και μας έβαλαν για ύπνο σε ένα πεντακάθαρο δωμάτιο. Την άλλη μέρα, Μεγάλη Πέμπτη, πήγαμε τα αυγά στο στρατόπεδο με ένα ζώο που μας πρόσφεραν. Όταν είδε ο Λοχαγός ότι έφερα περισσότερα αυγά από τους στρατιώτες του Τάγματος, διέταξε να δώσουμε μερικά και στο Σύνταγμα. Ψήσαμε αρνιά και γλεντήσαμε το Πάσχα.

Μπροστά στο Σουσουρλού υπήρχε ένα μεγάλο τούρκικο χωριό, Τατάρι το έλεγαν. Από εκεί οι Τούρκοι μας παρενοχλούσαν τακτικά και αναγκαστήκαμε να τους διώξουμε. Μόνο που δεν επιτρεπόταν πυροβολικό, μόνο όπλα και πολυβόλα. Ήρθαν και δύο τάγματα από τη Μαγνησία. Ο Ταγματάρχης μου με όρισε σύνδεσμο με τον ταγματάρχη Σαράφη μετέπειτα αρχηγό του στρατού του ΕΛΑΣ. Άρχισε η μάχη και καιγόταν το πελεκούδι. Οι Τούρκοι είχαν και χαρακώματα και μας πυροβολούσαν με ασφάλεια. Εμείς αναγκαζόμασταν να προχωρούμε πρηνηδόν μέσα στις σούδες των χωραφιών. Η μάχη διήρκεσε τρεις ώρες. Κάποια στιγμή ο Ταγματάρχης Σαράφης, που παρατηρούσε με τα κιάλια, μου λέει: «δεκανέα, πήγαινε πες στους στρατιώτες μας να σηκωθούν γιατί οι Τούρκοι έφυγαν». Μπροστά στα μάτια μου σκοτώθηκε ένας έφεδρος ανθυπολοχαγός από την Τσοούκα, που είχε ήδη απολυθεί, αλλά τον κρατούσαν και δεν του δίνουν το απολυτήριο μέχρι να γίνει αυτή η επιχείρηση. Κρίμα στο παλικάρι!

Το ίδιο γινόταν και με τις άλλες σειρές, όπως στη δική μου του 1914. Ενώ το Υπουργείο μας είχε απολύσει ο Πλαστήρας με τον Κονδύλη, αξιωματικοί του μετώπου δεν μας έδιναν απολυτήριο επειδή δεν υπήρχαν στρατεύσιμοι να μας αντικαταστήσουν. Υπήρχε μεγάλη απειθαρχία και όσοι μπορούσαν έβαζαν μέσο και έμεναν σε μονάδες της Αθήνας και δεν στέλνονταν στο μέτωπο. Αυτοί ήταν οι κουραμπιέδες, όπως τους λέγαμε.

Μετά από έναν μήνα ήρθε η διαταγή να μας απολύσουν. Στο χωριό Μπαράκι της Φιλαδέλφειας μας έδωσαν τα απολυτήρια. Μπήκαμε στο τρένο που περνούσε από εκεί και φτάσαμε στη Σμύρνη. Από εκεί με πλοίο ως τον Πειραιά και κατευθείαν στο χωριό, στο σπίτι. Ήταν Μάης του 1919. Πέντε ολόκληρα χρόνια στρατιώτης.

Στο επόμενο φύλλο η συνέχεια

Βήματα προς τη μακροζωΐα

Η ευχή ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ συμπληρώθηκε με το ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΚΑΛΑ δηλαδή για περισσότερα και καλύτερα χρόνια διαβίωσης

Εδώ και αιώνες οι άνθρωποι αναζητούσαν το **μυστικό της αθανασίας**. Στις μέρες μας, πολλοί επιστρατεύουν την τεχνολογία στην προσπάθειά τους να παραμεινουν αγέραστοι. Υπάρχουν ήδη προτάσεις αλλά σε πειραματικό στάδιο (θερμοβαρικοί θάλαμοι, κρυοθεραπεία και άλλες ιδέες).

Οι επιστήμονες βλέπουν με σκεπτικισμό την επιτυχία τέτοιων μεθόδων. Ίσως στο μέλλον κάποιες από αυτές ή άλλες πιο δημιουργικές και πρακτικές να αποδειχθούν ότι βοηθούν σε μεγαλύτερη διάρκεια επιβίωσης, όχι αθανασίας.

Γιατροί με ειδικευση στη γήρανση προτείνουν επτά λιγότερο εξωτικές επιλογές, που αποδεδειγμένα μπορούν **να προσθέσουν περισσότερα καλά χρόνια**, καθώς οι άνθρωποι μπορούν να ζήσουν υγιείς σωματικά και ψυχικά για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, φτάνοντας στα 80, στα 90 ή και στα 100 έτη. Προτείνουν, λοιπόν:

❖ **Περισσότερη κίνηση.** Το πρώτο πράγμα που συνιστούν γιατροί σε όλον τον πλανήτη εδώ και δεκαετίες είναι: κρατήστε το σώμα σας ενεργό. Έχει χυθεί ατελείωτο μελάνι για να αποδειχθεί ξανά και ξανά ότι η άσκηση μειώνει τις πιθανότητες πρόωρου θανάτου. Ασκούμενοι κρατάμε το καρδιακό και το κυκλοφορικό σύστημα υγιές και προλαμβάνουμε πολλές ασθένειες που πλήττουν το σώμα και το πνεύμα. Η καλύτερη άσκηση είναι οτιδήποτε σας ευχαριστεί να κάνετε συχνά. Ακόμη και 20 λεπτά περπάτημα την ημέρα είναι ωφέλιμο.

❖ Τη δεύτερη συμβουλή πιθανώς πολλοί την ακούμε από παιδιά και η σημασία της είναι θεμελιώδης: **περισσότερα φρούτα και λαχανικά.** Αν και οι ειδικοί δεν καταλήγουν ομόφωνα σε κάποιο συγκεκριμένο διαιτολόγιο, τουλάχιστον πέντε διαφορετικά φρούτα ή λαχανικά ημερησίως είναι μία κοινώς αποδεκτή καλή ποσότητα για τη βελτίωση της πέψης και τη μείωση του κινδύνου για εμφάνιση καρκίνου, καρδιαγγειακών παθήσεων, διαβήτη και άνοιας.

❖ Εκτός από τη διατροφή και την άσκηση, σημαντικό ρόλο στο να γερνάει κάποιος έχοντας καλή υγεία διαδραματίζει **ο καλός ύπνος**. Ένας ύπνος επτά έως εννέα ωρών –κατά προτίμηση τις νυχτερινές ώρες– έχει συσχετιστεί με τη μείωση του κινδύνου θανάτου από όλες τις αιτίες και με την αύξηση του χρόνου ζωής του ατόμου κατά αρκετά χρόνια. Επιπλέον, έρευνα του 2011 έδειξε ότι οι άνθρωποι που κοιμούνται κάτω από πέντε ώρες διατρέχουν διπλάσιο κίνδυνο για εμφάνιση άνοιας.

Η φυσική άσκηση και ο θετικός τρόπος σκέψης ξεχωρίζουν ανάμεσα στις συμβουλές για παράταση των γηρατειών.

❖ Στα πράγματα που πρέπει να αποφεύγουμε είναι το **κάπνισμα** και το πολύ **αλκοόλ**. «Δεν υπάρχει καμία ποσότητα καπνού που σας κάνει καλό», τονίζουν οι γιατροί. Οι επιστήμονες προσπαθούν ακόμη να υπολογίσουν τις επιπτώσεις του αλκοόλ, όμως, περισσότερο από ένα ποτό ημερησίως για τις γυναίκες και δύο για τους άντρες είναι σίγουρα επιβλαβές στο συκώτι, στο δέρμα, στην καρδιά, και αυξάνει τις πιθανότητες για εμφάνιση πολλών καρκίνων.

❖ Οι άνθρωποι με χρόνιες παθήσεις είναι πολύ σημαντικό να φροντίζουν να τις έχουν ρυθμισμένες σε φυσιολογικά επίπεδα τιμών για όσο μεγαλύτερο διάστημα είναι δυνατό. Σχεδόν οι μισοί άνθρωποι των αναπτυγμένων χωρών έχουν **υπέρταση**, το 40% έχει υψηλή **χοληστερίνη** και το ένα τρίτο βρίσκεται σε **προδιαβητικό στάδιο**. Πολλοί ακόμη έχουν λιγότερο γνωστές παθήσεις, οι οποίες χρειάζονται φαρμακευτική στήριξη. Χρειάζεται ευλαβική τήρηση των ιατρικών οδηγιών και η συχνή παρακολούθηση, ώστε η κατάσταση να παραμένει υπό έλεγχο.

❖ Και οι **ψυχολογικοί παράγοντες**, ωστόσο, δεν πρέπει να αγνοούνται. Όλο και περισσότερες έρευνες τους συσχετίζουν με τη σωματική υγεία και την εμφάνιση ασθενειών. «Η μοναξιά και η απομόνωση έχει στην υγεία μας την ίδια επίδραση με το κάπνισμα», λένε οι ειδικοί. Η διατήρηση των ανθρώπινων επαφών θεωρείται πλέον κλειδί για μεγαλύτερη αλλά και πιο ευτυχισμένη ζωή. Ο καλύτερος δείκτης τού πώς θα είναι σε έξι μήνες ένας ηλικιωμένος ασθενής είναι να τον ρωτήσουν «πόσους φίλους ή συγγενείς είδες την περασμένη εβδομάδα;».

❖ Τελευταία, αλλά όχι λιγότερο σημαντική, έρχεται η **καλλιέργεια ενός θετικού τρόπου σκέψης**. Έρευνες έχουν δείξει ότι οι αισιόδοξοι άνθρωποι ζουν 5%-15% περισσότερο από τους απαισιόδοξους. Αυτό ενδεχομένως μπορεί να οφείλεται στο ότι οι άνθρωποι αυτοί τείνουν να έχουν πιο υγιεινές συνήθειες, όμως, είναι μια πολύ απλή αλλαγή που όλοι μπορούμε να κάνουμε, ακόμη και τη στιγμή που διαβάζουμε αυτή την πρόταση. «Αν έπρεπε να δώσω μία συμβουλή για τη μακροζωΐα θα ήταν: κάνε μια μορφή φυσικής άσκησης» και «αν δεν μπορείς, εστίασε στη θετική σκέψη», λέει ένας ειδικός.

Τι σημαίνει φυσιολογικά γηρατειά

Γράφει ο Ηλίας Νέλλας

«**Να ήταν τα νιάτα δυο φορές, τα γηρατειά καμιά»**

Το τραγουδήσαμε και το χορέψαμε αψήφιστα όλους τους προηγούμενους αιώνες και πείσαμε τον εαυτό μας ότι τα γηρατειά είναι κάτι σαν ...κατάρα.

Δεν δεχτήκαμε και για την αφεντιά μας αυτό που παρατηρούσαμε να ισχύει λογικά για όλα τα ζωντανά πλάσματα, ο ΚΥΚΛΟΣ της ΖΩΗΣ: γέννηση, ανάπτυξη, εξέλιξη, ωρίμαση, κλείσιμο του κύκλου με θάνατο.

Κάτω από εκείνες τις παλιές συνθήκες μπορεί τα γηρατειά να ήταν... κατάρα. Δεν υπήρχαν συντάξεις, δεν υπήρχε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, απουσίαζε η Κοινωνική Πρόνοια. Οι άνθρωποι έκαναν πολλά παιδιά, κυρίως λόγω παιδικής θνησιμότητας, αλλά και για να βρεθεί κάποιος που θα τους «γηροκομήσει» και η ελπίδα για μακροζωία ήταν περιορισμένη μια και οι άνθρωποι δύσκολα έφταναν τα 60 χρόνια ζωής.

Οι υπερήλικες ήταν σπάνιο φαινόμενο. Ωστόσο οι συνθήκες άλλαξαν!

Και όμως εξακολουθούμε να δίνουμε μεγαλύτερη σημασία στην παράταση του χρόνου ζωής. Η βασική ευχή μας είναι ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ και όχι ΧΡΟΝΙΑ ΚΑΛΑ. **Στοχεύουμε στη μακροζωία και όχι στην ευζωία.**

Καθώς μακραίνει η διάρκεια ζωής και αυξάνονται τα ποσοστά των ηλικιωμένων στον γενικό πληθυσμό (**στην απογραφή του 2021 στα 10.482.487 άτομα που απογράφηκαν, τα 3.086.719 ήταν άνω των 60 ετών, δηλαδή το 29,5% του πληθυσμού ή 3 στους 10, ενώ στις μικρές ηλικίες η κατάσταση είναι αποκαρδιωτική. Μόνο το 18,6% ανήκει στις ηλικίες κάτω των 20 ετών**) αυξάνεται και το ενδιαφέρον να ξεχωρίζουμε δείγματα από τα υγιή γηρατειά ή την αφύσικη γερωντική κατάπτωση. Είναι διαφορετικά να είναι κάποιος μοναχικός συνταξιούχος και άλλο να μην μπορεί να αυτοεξυπηρετηθεί.

Όσο περνούν τα χρόνια αυξάνεται και ο κίνδυνος να προκύψουν συνθήκες οι οποίες επηρεάζουν **τη σωματική και ψυχική υγεία**. Αρκετοί ηλικιωμένοι έχουν το λιγότερο μία χρόνια πάθηση ή πολλαπλά προβλήματα. Οι ενδείξεις παρουσιάζονται διαφορετικά από άτομο σε άτομο, λέει εκπρόσωπος της **Ελληνικής Γεροντολογικής και Γηριατρικής Εταιρείας** και έτσι είναι δύσκολο να καθοριστεί το τι είναι φυσιολογικό ή αφύσικο.

Εγκέφαλος και Μνήμη

Υπάρχει διάκριση ανάμεσα στη συνήθη νοητική εξασθένηση που συνοδεύει τα γηρατειά και την **άνοια**, λέει ο καθηγητής Dr. John Rowe της Πολιτικής Υγείας και Γηρατειών στο Πανεπιστήμιο Columbia των ΗΠΑ.

Η ήπια νοητική εξασθένηση επηρεάζει κανονικά το 12% έως 15% των ατόμων άνω των 60 ετών, σύμφωνα με την Εταιρεία Αλζχάιμερ των ΗΠΑ.

Μειονεκτήματα βραχύχρονης μνήμης, όπως «πού έχω αφήσει τα κλειδιά μου» ή το να ξεχνούμε τα ονόματα ανθρώπων, δεν είναι λόγοι ανησυχίας λένε οι ειδικοί γηρίατροι. Ωστόσο κενά μνήμης, τα οποία επηρεάζουν την καθημερινότητά μας, όπως να ξεχνάμε να πληρώσουμε λογαριασμούς μας ή να ξεχνάμε μια υποχρέωση για συνάντηση (ραντεβού) ή να χανόμαστε σε γνώριμους χώρους σημαίνουν κάτι σοβαρότερο.

Οι αλλαγές στη **γνωσιακή λειτουργία** συμβαίνουν με αργούς ρυθμούς. Ξαφνική εξασθένηση μνήμης, σε περίοδο μιας ή μερικών εβδομάδων μπορεί να μας προκύψει είτε από ξαφνική ασθένεια ή από αντίδραση σε φάρμακο ή από εγκεφαλική βλάβη.

Αποπροσανατολισμός, απουσία κοινωνικών σχέσεων, απάθεια, μπορεί να είναι πρώιμα σημάδια άνοιας, λένε οι ειδικοί και είναι καιρός να αναζητήσουμε τη βοήθειά τους για αξιολόγηση της κατάστασής μας.

Οι γηρίατροι επισημαίνουν ότι δεν έχουν πάρει όλα τον κατήφορο. **Τα γηρατειά έρχονται και με πλεονεκτήματα: βελτιωμένη ικανότητα επίλυσης καθημερινών προβλημάτων, ενσυναίσθηση, βελτιωμένες εκφραστικές ικανότητες και ποιοτικότερο λεξιλόγιο.**

Η Φυσική αντοχή

Κατά το μεγάλωμά τους οι άνθρωποι χάνουν μυϊκή δύναμη και αντοχές, μειώνονται τα αντανακλαστικά τους και εξασθενίζει η λειτουργία ορισμένων οργάνων, επηρεάζεται η ισορροπία και το βάδισμά τους, στοιχεία τα οποία αυξάνουν τον κίνδυνο επικίνδυνων πτώσεων. Ο λαός μάς το είπε πιο απλά: «ο γέρος θα πάει ή από πέσιμο ή από ...». Το κάπνισμα, η παχυσαρκία και ο διαβήτης αυξάνουν τον κίνδυνο πρόωρου ερχομού της γερωντικής κατάρπτωσης.

Οι γηρίατροι επισημαίνουν ότι συνηθισμένα σκουνητάματα, δυσκολίες να σηκωθούμε από μια καρέκλα ή δύσκαμπτη κινητικότητα με περιορισμένη κίνηση των χεριών κατά το βάδισμα είναι σημάδια άλλων προβλημάτων: αρθρίτιδας ή νευρολογικών προβλημάτων που οδηγούν στην ασθένεια Πάρκινσον.

Η ευπάθεια, ένα σύνδρομο το οποίο σχετίζεται με τα γηρατειά, εκδηλώνεται με συμπτώματα όπως η μυϊκή αδύ-

ναμία, η κακή ισορροπία και η αθέλητη απώλεια βάρους επηρεάζουν το 5% έως 17% των ηλικιωμένων. Αυτή η κατηγορία ηλικιωμένων, η οποία συνήθως διαγιγνώσκεται με ειδικά εργαλεία, βρίσκεται σε υψηλό κίνδυνο πτώσεων, αναπηρίας ή θανάτου.

Ωστόσο οι γηρίατροι επιμένουν ότι φυσικές αλλαγές όπως το αργό βάδισμα, η μειωμένη ακοή και η ανάγκη για συχνότερη ούρηση είναι δείγματα φυσιολογικής γήρανσης και όχι αιτίες ανησυχιών. «Αν φέτος δεν είσαι τόσο καλός στις ρακέτες όπως ήσουν πέρυσι, αυτό δεν αποτελεί σημείο αξιολόγησης».

Καλές και όχι καλές ημέρες

Οι άνθρωποι όλων των ηλικιών έχουν στιγμές που δεν νιώθουν στα καλύτερά τους. Οι γηρίατροι υποστηρίζουν ότι η εναλλαγή «καλών και κακών» στιγμών ή ημερών είναι πιθανό να είναι εις βάρος των ηλικιωμένων.

Οι αντοχές του σώματος και του εγκεφάλου των ηλικιωμένων εξασθενίζουν καθώς περνούν τα χρόνια, οπότε μια κακή νύχτα ή κάποιος ιός μπορεί να αφήνουν τα ίχνη τους την επόμενη μέρα, ενώ, για παράδειγμα, το ξενύχτι ενός φοιτητή για διάβασμα να μην τον έχει οδηγήσει στο να δείχνει καθόλου καταβεβλημένος την επόμενη μέρα.

«Αν είσαι ένας ηλικιωμένος με περιορισμένα αποθέματα αντοχών και σου έτυχε μια δύσκολη νύχτα με μια φαρμακευτική αγωγή που δεν την έχει συνηθίσει ο οργανισμός σου ή έχεις προσβληθεί από κάποιον ιό, το αποτέλεσμα θα είναι να έχεις γνωσιακά ή σωματικά προβλήματα ως αποτέλεσμα αυτών των έκτακτων καταστάσεων και όχι επειδή φταίνει τα «καταραμένα γηρατειά», λέει ένα στέλεχος της Ελληνικής Γεροντολογικής και Γηριατρικής Εταιρείας.

Πενήντα χρόνια πριν η Ελλάδα ήταν αναλφάβητη, στο χωριό κυκλοφορούσαμε οι περισσότεροι με γουρουνότσάρουχα σε λασπόδρομους, κανένας σπιτί δεν είχε μπάνιο, με εσωτερική τουαλέτα ούτε έστω και στην αυλή του. Κουβαλούσαμε το αναγκαίο νερό με βαρέλες από τις λίγες διάσπαρτες βρύσες του χωριού.

Κοιτάζοντας τη σημερινή ζωή στο χωριό από κάποια απόσταση μπορούμε οι περισσότεροι από εμάς τους υπερήλικες να κάνουμε έναν αισιόδοξο απολογισμό: τελικά η ζωή που έζησα είχε και τα καλά της, ήταν μια πετυχημένη ζωή.

Δεν υπάρχουν Μεγάλοι Άνδρες ή Μεγάλες Γυναίκες, υπάρχουν μόνο κοινοί άνθρωποι οι οποίοι σπρώχτηκαν από τις περιστάσεις να αντιμετωπίσουν μεγάλες προκλήσεις. Αυτό το καταφέρνουμε:

1. Επαυγνώνοντας ώστε να αποφεύγουμε κοινά λάθη.
2. Επαυξάνοντας την κατανόηση του Εαυτού μας και του

Κόσμου γύρω μας.

3. Βελτιώνοντας τις δεξιότητές μας και τις αντοχές μας στο άγχος.

4. Θέτοντας ρεαλιστικότερους Στόχους και Αξίες.

5. Η ζωή μας καθορίζεται από ευκαιρίες, τύχη και προσωπικό δυναμικό. Συχνά λέμε: είμαστε οι επιλογές μας. > Κάποιος κοινός άνθρωπος το διατύπωσε γαλήνια και στοχαστικά με το παρακάτω. Μοιάζει με προσευχή:

Θεέ μου δώσε μου **τη γαλήνη** να αποδέχομαι όσα δεν μπορώ να αλλάξω, **το κουράγιο** να αλλάξω τα πράγματα που μπορώ και **...τη σοφία** να ξεχωρίζω τη διαφορά!

> Η ζωή είναι σαν ένα τρένο.

Ή θα πας μπροστά και θα τραβήξεις

Ή θα πας πίσω και θα σπρώξεις.

Αν στέκεσαι στο πλάι, δεν θα πας πουθενά!!!

> Ισχύς και ευμορφία **νεότητος αγαθό**, γήρατος δε σωφροσύνη ανθός. ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ.

Η δύναμη και η ομορφιά είναι τα αγαθά της νεότητας, ενώ το άνθος των γηρατειών είναι η σωφροσύνη.

> Τα 40 είναι τα γηρατειά της νεότητας. Τα 50 είναι η νεότητα των γηρατειών. ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΚΩ.

> Η τραγωδία στη ζωή είναι ότι γινόμαστε γέροι πολύ σύντομα και σοφοί πολύ αργά. BENIAMIN ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ.

> Όλοι θέλουν να ζήσουν πολύ, κανένας όμως δεν θέλει να γεράσει. BEN. ΦΡΑΓΚΛΙΝΟΣ.

> Κάποιοι γερνούν, άλλοι ωριμάζουν. SEAN CONNERY.

> **Άνθρωποι με θετικές απόψεις για τη γήρανση έχουν λιγότερες πιθανότητες να αναπτύξουν άνοια και τείνουν να ζουν περισσότερο από ανθρώπους με πιο αρνητικές απόψεις για τη γήρανση.** Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ.

> **Υπάρχουν πολλά ωφέλιμα πράγματα που κοστίζουν ελάχιστα ή τίποτα: ένα απλό περπάτημα στη φύση ή σε ένα πάρκο, λιγότερο χρόνο στον καναπέ και στην τηλεόραση, αρκετό ύπνο, τρώμε λιγότερο και ποιοτικότερα φαγητά-καθόλου έτοιμα, λιγότερο αλκοόλ, περισσότερο χρόνο με φίλους.** Η ΛΑΪΚΗ ΣΟΦΙΑ.

> **Είναι σημαντικό να αλλάξουμε τον τρόπο με τον οποίο σκεφτόμαστε τα γηρατειά και να δώσουμε άλλο νόημα σε αυτή την ηλικία. Οι σύγχρονοι ηλικιωμένοι διεκδικούν έναν νέο τρόπο ζωής, που θα περιλαμβάνει ΝΟΗΜΑ και ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ, όχι μόνο μια ζωή επιδίωξης. Η εικόνα των ηλικιωμένων σήμερα έχει αλλάξει αισθητά. Υπάρχουν ηλικιωμένοι που δεν το θάζουν κάτω: γίνονται μέλη κοινωνικών συλλόγων, αναζητούν συμμετοχή στον εθελοντισμό, παραμένουν δραστήριοι στη δουλειά τους, ασχολούνται με αθλητικές δραστηριότητες, είναι ενεργοί ώστε να νιώθουν χρήσιμοι, συμμετέχουν σε μαθήματα για νέες τεχνολογίες.** Η ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ.

ΚΑΙ... Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

Ο φίλος μας το Δάσος

Ο χρόνος κυλούσε παράξενα στο δάσος. Θρόιζε μαζί με τα πράσινα φύλλα της άνοιξης ή έπεφτε αργά μαζί με τις νιφάδες του χιονιού. Έσταζε από τα κλαδιά μαζί με τις σταγόνες της φθινοπωρινής βροχής ή χόρευε σαν διαμαντόσκονη στις αχτίδες του καλοκαιριάτικου ήλιου. **Κυλούσε μαζί με τη ζωή και γινόταν ένα μ' αυτή.**

Υπήρχαν πλάσματα στο δάσος σαν **τα Εφήμερα**, τα μικρά έντομα που φτερούγιζαν πάνω από τα ρυάκια το Μάη και που ζούσαν μονάχα μια μέρα. Ήταν περίεργο όταν σκεφτόσουν πως **μόλις και προλάβαιναν να δουν μια δεύτερη ανατολή, αν το προλάβαιναν κι αυτοί. Υπήρχαν άλλα ζωάκια που ζούσαν πολλά ή λίγα καλοκαίρια ή χειμώνες. Και τέλος, υπήρχαν οι πράσινοι γίγαντες, τα δέντρα, που κανένας δεν ήξερε πόσο ζούσαν. Τα δέντρα το ήξεραν, αλλά τα δέντρα ένιωθαν τόσο διαφορετικά το χρόνο!**

Τα μικρά Εφήμερα όμως ζούσαν με τον τρόπο τους σε μια μέρα όσα ζούσαν τα δέντρα σε εκατοντάδες χρόνια. Μόνο ο ήλιος μετρούσε τη ζωή με αυγές και δειλινά. Τα πλάσματα του δάσους ήξεραν μόνο ότι ζούσαν μια ολόκληρη ζωή, και το τι μετρούσε ο ήλιος δεν είχε καμιά σημασία. Έτσι κι αλλιώς, ο ήλιος έλαμπε για όλα.

Το πόσον καιρό έμεινε ο Πορκιοίνος, ο σκαντζόχοιρος, με τον Τιμ, το σκίουρο, είναι ένα ερώτημα που μπορεί να ενδιέφερε μόνο τους ανθρώπους, αλλά οι

άνθρωποι δεν ανήκαν στον κόσμο του δάσους. Τα πλάσματα που ζούσαν εκεί δεν ήξεραν τα ρολόγια, αλλά, κι αν ακόμη τα ήξεραν, είναι σίγουρο ότι δε θα ενδιαφέρονταν γι' αυτά.

Υπήρχε η ώρα του φαγητού και η ώρα του ύπνου. Υπήρχε η ώρα που έκανε κρύο, ζέστη, που είχε βροχή ή αέρα. Και **κάποτε έφτανε η ώρα που το κάθε πλάσμα χανόταν και οι γείτονές του δεν το ξανάθλεπαν ποτέ.** Όλα αυτά ήταν φυσικά.

Αλλά ο χρόνος που ξέρουν τα ρολόγια ήταν κάτι αφύσικο για το δάσος.

Από το διβλίο ΓΛΩΣΣΑ της Ε΄ Δημοτικού, σελ. 8.

ΣΧΟΛΙΑ

1. Στο σύντομο αυτό κείμενο βλέπεις κανείς το πόσο φυσιολογικός είναι ο **ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ** στη φύση.
2. Πώς σας φαίνεται η φράση του κειμένου **«Τα μικρά εφήμερα ζούσαν με τον τρόπο τους σε μια μέρα όσα ζούσαν τα δέντρα εκατοντάδες χρόνια»**. Σχολιάστε το με κριτήριο τη διάσταση: ποιότητα ζωής σε αντιπαράθεση με την **ποσότητα ζωής**.
3. Το κείμενο πάει να αναδείξει το μήνυμα **«τα πλάσματα του δάσους ήξεραν μόνο ότι ζούσαν μια ολόκληρη ζωή»**. Σας καλύπτει ή έχετε αντιρρήσεις; Και ποιες;
4. Πώς βλέπετε στο κείμενο τη θέση της φράσης **«και το τι μετρούσε ο ήλιος δεν έχει καμιά σημασία»**. Έχει τελικά;

Ειδήσεις ... Σχόλια ∞ Ειδήσεις ... Σχόλια

Νέα από το Διοικητικό Συμβούλιο

Το νέο Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου, αμέσως μετά τη συγκρότησή του σε σώμα, έθεσε ως πρώτο στόχο του την **αναθεώρηση ορισμένων άρθρων του Καταστατικού του.**

Προς τούτο συνεδρίασε διαδικτυακά στις 11/9, στις 21/10 και στις 4/11 και διατύπωσε τις προτάσεις του για αλλαγές σε εκείνα τα άρθρα τα οποία δυσκολεύουν τη σωστή λειτουργία του Συλλόγου και του Διοικητικού Συμβουλίου και τις οποίες έθεσε υπόψη του νομικού του Συμβούλου.

Στη συνεδρίασή του την Πέμπτη 19 Δεκεμβρίου 2024 συζήτησε και αποφάσισε επί των παρακάτω θεμάτων:

1. Συγκαλείται Έκτακτη Γενική Συνέλευση για την Κυριακή 23 Φεβρουαρίου 2025 με σκοπό την έγκριση αναθεώρησης του Καταστατικού του Συλλόγου. Η Συνέλευση θα πραγματοποιηθεί στην TABERNA ΚΟΤΡΩΝΙΑ στην Πάρνηθα μαζί με την κοπή της βασιλόπιτας του Συλλόγου και το σχετικό γλέντι που θα ακολουθήσει. Λεπτομέρειες για την Καταστατική Συνέλευση θα βρείτε και στην ειδική πρόσκληση που δημοσιεύεται σε άλλη σελίδα.

2. Το ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ: Από τα 151 τεύχη που τυπώθηκαν, μερικά κράτησαν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τα υπόλοιπα είναι στο χωριό στην Ουρανία Ρίζου. Θα υπάρχουν διαθέσιμα και κατά τη συνεστίαση του Συλλόγου στις 23/2/25.

3. ΠΑΙΔΙΚΗ ΧΑΡΑ: Με πρωτοβουλία του ΔΗΜΟΥ Μακρακώμης κλειδώθηκε μέχρι να ελεγχθούν τα παιχνίδια και να προστεθούν όσα είναι φθαρμένα. Το Δ.Σ. παρακολουθεί το θέμα και πιέζει να είναι διαθέσιμη το καλοκαίρι.

4. ΓΗΠΕΔΟ ΜΠΑΣΚΕΤ: Γίνεται προσπάθεια να τιμεντοστρωθεί με τη βοήθεια του Δήμου. Η ασφαλτόστρωση και το κλάδεμα των δέντρων θα γίνουν από τον Σύλλογο.

5. Ο ΝΕΟΣ ΔΑΣΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ: Έχει πλέον ολοκληρωθεί η διάνοξη του νέου δασικού δρόμου από τη στροφή στον Αγιάνην μέχρι τον Ζυγό. Αυτός δημιουργήθηκε μετά από αίτημα του Συλλόγου το 2019 προς το Δασαρχείο για να υπάρχει μια ακόμη διέξοδος των κατοίκων σε περίπτωση δασικής πυρκαγιάς. Ο Σύλλογος σκοπεύει να τον χρησιμοποιήσει και για αγώνες ορεινών διαδρομών ενώνοντάς τον με τον υπάρχοντα δασικό δρόμο Κοκορός-Μάγκρη-Ζυγός. Ο αγώνας θα ξεκινάει από το γήπεδο ποδοσφαίρου και θα καταλήγει στην πλατεία των Αγίων Αποστόλων. Ο Πέτρος Πισσώνης ανέλαβε να διερευνήσει τις λεπτομέρειες.

6. ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΤΟΠΟΥ: Ο Πέτρος Πισσώνης και ο Δημήτρης Σακελλάρης ανέλαβαν να διερευνήσουν μαζί με τον Ηλία Κ. Αναγνώστου στη διαμόρφωση του ιστότοπου του Συλλόγου: www.rovoliari.gr ώστε να γίνει λειτουργικότερος.

Η Ψευδαίσθηση της Ηθικής Παρακμής

«Κυκλοφορούμε με θολωμένα γυαλιά.

Πρέπει να τα βγάλουμε για να δούμε ο ένας τον άλλο πιο καθαρά»

Jamil Zaki, καθηγητής ψυχολογίας στο Στάνφορντ, ΗΠΑ

Στην εφημερίδα «ΤΟ ΒΗΜΑ» της 8ης Σεπτεμβρίου 2024 δημοσιεύτηκε έρευνα πανεπιστημιακών των ΗΠΑ για την Ψευδαίσθηση της Ηθικής Παρακμής, η οποία λέει:

Οι άνθρωποι είναι το ίδιο καλοί όπως ήταν πάντα.

Ουδείς εκών κακός. (ΣΩΚΡΑΤΗΣ)

Οι ερευνητές εξέτασαν μελέτες δεκαετιών μετρώντας στοιχεία όπως η **ενσυναίσθηση**, η **ευγένεια**, ο **σεβασμός** και η **γενναιοδωρία**. Διαπίστωσαν ότι, παρόλο που οι άνθρωποι παραπονιούνται για ηθική παρακμή εδώ και γενιές, η συμπεριφορά του ενός προς τον άλλο δεν έχει αλλάξει.

Παράλληλα ρώτησαν τους συμμετέχοντες, αν πιστεύουν ότι οι άνθρωποι είναι λιγότερο φιλικόι, έντιμοι, ευγενείς ή καλοί όπως παλιότερα δηλαδή τους έκαναν ερωτήσεις, αν τους είχαν συμπεριφερθεί πρόσφατα με σεβασμό, αν οι ίδιοι είχαν κάνει κάτι καλό για κάποιον άλλο ή αν είχαν κάνει κάποια δωρεά για φιλανθρωπικούς σκοπούς. Διαπιστώθηκε ότι οι άνθρωποι ανέφεραν ότι οι **άλλοι κάνουν καλά πράγματα για αυτούς και οι ίδιοι κάνουν ωραία πράγματα για τους άλλους**. Επίσης ότι οι φίλοι και τα μέλη της οικογένειάς τους συμπεριφέρονται καλύτερα από ποτέ.

Αν κοιτάξουμε τις μακροχρόνιες στατιστικές τάσεις, ο αριθμός των ανθρώπων που σκοτώνονται σε βίαιες συγκρούσεις, μειώνεται συνεχώς τα τελευταία 200 χρόνια.

Τότε γιατί πιστεύουμε ότι η κοινωνία είναι χειρότερη από ό,τι είναι;

Η απάντηση είναι ότι ο εγκέφαλός μας – για λόγους επιβίωσης, μέσω της αμυγδαλής* – τείνει να εστιάζει στα αρνητικά. **Προσέχουμε περισσότερο τα αρνητικά ή απειλητικά γεγονότα ή συναισθήματα από ό,τι τα θετικά.**

Η μνήμη μπορεί επίσης να παίζει κάποιο ρόλο. Συχνά θυμόμαστε το παρελθόν με περισσότερη νοσταλγία από ό,τι ενδεχομένως δικαιολογείται. Αυτό συμβαίνει επειδή **η συναισθηματική επίδραση μιας θετικής εμπειρίας διαρκεί περισσότερο από ό,τι η επίδραση μιας αρνητικής.**

Το να πιστεύουμε ότι οι άνθρωποι χειροτερεύουν, ενώ αυτό δεν είναι αλήθεια, μας κάνει εύκολα θύματα των λαϊκιστών και δημαγωγών πολιτικών που ισχυρίζονται ότι αυτοί είναι οι μόνοι που μπορούν να διορθώσουν τα κακώς κείμενα και είναι εκεί να μας λύνουν τα προβλήματά μας.

«Αν σκεφτόμαστε τα χειρότερα για τους άλλους, τότε τείνουμε να τους συμπεριφερόμαστε αρνητικά».

Στις λειτουργικές και υγιείς σχέσεις ο ένας υπενθυμίζει στον άλλο τα χαρί-

σματά του. Στις δυσλειτουργικές σχέσεις ο ένας υπενθυμίζει στον άλλο τα στραβά του. Ο Roy Croft, Αμερικανός ποιητής, γράφει:

Σ' Αγαπώ, όχι μόνο για αυτό που είσαι, αλλά για αυτό που είμαι όταν είμαι μαζί σου.

Σ' αγαπώ όχι μόνο για αυτό που έγινες, αλλά και για αυτό που με κάνεις όταν είμαι μαζί σου, για την πλευρά του εαυτού μου που αναδεικνύεις.

Τα ζευγάρια που χωρίζουν με σκληρές διαφωνίες, στη θέση της λέξης **σ' αγαπώ** βάζουν τη λέξη σε μισώ και διαιωνίζουν τις διαφωνίες τους με τραγικές καταλήξεις για τα παιδιά τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Μας ξαφνιάζει η απάθεια των θεατών για τις κακοποιήσεις στον χώρο του σημερινού σχολείου. Ωστόσο το θέμα της απάθειας του παρατηρητή ή περαστικού είναι πολύ παλιό. Ο Χριστός είπε την παραβολή του Καλού Σαμαρείτη – που όλοι διδαχτήκαμε στο σχολείο και ακούμε στο Ευαγγέλιο ή στα κηρύγματα των ιερωμένων – ακριβώς για να κάνει ένα μάθημα στους ακροατές του για την απάθεια του παρατηρητή ή του περαστικού.

2. Η αμυγδαλή*, σε σχήμα και μέγεθος αμυγδαλού, είναι μια περιοχή του εγκεφάλου μας η οποία δημιουργήθηκε εκεί για να προστατεύσει τους προγόνους μας την εποχή που ζούσαν στα δάση και τις σαβάνες. Η αμυγδαλή ενεργοποιεί τον μηχανισμό **«πάλεψε ή δραπετεύσε»** χωρίς τη χρονοβόρο διαδικασία να εμπλακεί ο σκεπτόμενος εγκέφαλος. Διαφορετικά θα τους είχε φάει το... λιοντάρι.

3. Αυτοί που έζησαν τον Β' παγκόσμιο πόλεμο, σίγουρα πίστευαν ότι ο κόσμος καταρρέει. Ωστόσο αυτοί που έζησαν 30 ή 40 χρόνια αργότερα - στις δεκαετίες του 1970 και 1980, μια εποχή που τη θεωρούμε ότι ήταν γεμάτη αισιοδοξία και με μεγάλη πολιτισμική παραγωγή – είχαν διαφορετική αντίληψη για τον κόσμο.

4. Πιθανόν να έχουν δίκιο αυτοί που νιώθουν ότι βαδίζουμε προς την καταστροφή. Σήμερα υπάρχει ο Τραμπ, ο Πούτιν, ο Νετανιάχου, η Γάζα με τη Χαμάς, ο Λίβανος με τη Χεσμπολάχ, η Ουκρανία, η Συρία, οι κραυγαλέες κοινωνικές ανισότητες. Υπάρχουν και οι σκεπτόμενοι πολίτες που μπορούν να αλλάξουν την κατάσταση. **Να κοιτάμε την πορεία του κόσμου σε πιο μακροχρόνιες περιόδους. Όχι στα στενά όρια του τώρα. Πρέπει να αποστασιοποιηθούμε από την καθημερινή μας προσηυχή για τον «άρτον τον επιούσιον...».**

Ηλίας Νέλλας

Νέα έργα στον Προφήτη Ηλία

Το καλοκαίρι που μας πέρασε έγιναν στο εκκλησάκι του Προφήτη Ηλία συμπληρωματικά έργα. Καλύφθηκαν με πλάκες Καρύστου όλες οι τσιμεντένιες επιφάνειες του Ναού και σχεδιάζονται μερικά ακόμη έργα που θα ολοκληρωθούν την ερχόμενη άνοιξη και το καλοκαίρι για να είναι όλα έτοιμα για την εορτή του Προφήτη Ηλία.

Στόχος είναι να τελεστεί Θεία Λειτουργία κατά την εορτή του Προφήτη στις 20 Ιουλίου και θα είναι μεγάλη χαρά όλων μας να παρευρεθούν όσοι περισσότεροι μπορούν.

Το κόστος των υλικών και των εργασιών καλύφθηκε από συντοπία μας.

